

Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Seme inseratov po dogovoru. Za večkratne oglaševane primeren popust. Nezaslišane reklamacije se pošiljajo prosile. Člankov račun pošiljamo urada Ljubljana št. 10000. Telefon interurban št. 122.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

39. številka

Ljubljana, dne 28. septembra 1922

56. letnik.

Slomškova 60. posmrtnica na Ponikvi.

Sestdesetletnico smrti moža, na katerega so Ponikvijani, kot njegovi ožji rojaki jako ponosni, so slavili s čeraj njegov spomin ter pritrtili na Slomškov orehovo ploščo na mesto, kjer je bila stara, katero je nemarna ter pijana roka razbila. — Poleg domačinov so se deležili slavlja tudi zastopstvo Slomškove zveze, predsednik Slov. kršč. socialne zveze dr. Rožič, zastopnik Slov. Sraze urednik Smodej, zastopnik društva mariovskih bogoslovcev Potočan ter g. zastopnika Viš. šolskega nadzornika Wester in Gaberšek.

Ob 10. uri je bila v ondotni cerkvi slovesna prireditev dr. Medveda, ki je v zbranih besedah obrazložil priložnost slavljenja za narod, vero in cerkev ter slovesna govora. — Po večernicah so se zbrali župljani pod rehom, pod katerim je slavljenec prestal prvo izkušnjo.

Dr. Karlovšek, sedanji lastnik Sloma ter predsednik odbora za obnovitev spominske plošče je pozdravil vse navzoče, posebno pa goste ter odkril spominsko ploščo, katero je izročil občini v varstvo ter lastnino, za kar se mu je župan iskreno zahvalil ter obljubil v imenu občinskega odbora čuvati to, za občane tako dragoceno spomeniko. V imenu Višjega šolskega sveta je pozdravil vsakega slavljenca višji šolski nadzornik Wester, ter je rekel med drugim: «Le tisti, ki se približujejo temu spomeniku, hodijo po pravi poti!» Korzetova Anka je jako živo deklamirala Slomškovo pesem: «Sveta modrost» Nato je nastopil slavnostni govornik prof. Vesenjaj, ki je v lepo zamišljenem govoru orisal delo slavljenca za obrazbo naroda, posebno za šole in opisal njegovo življenje. Povdarjal je in izpopolnil besede g. nadzornika Westra in zaključil, da slavljenca proslavljamo najbolj s tem, da se v življenju po njegovem vzgledu vedemo. — Dr. Karlovšek je prečital čestitne pozdravke od šolskega ravnatelja Lebarja, učiteljskega zbora ob Krki ter stolnega župnika Moravca iz Maribora. V imenu Marijine družbe je Anica Cmok povečala nekaj Slomškovih pregovorov.

Predsednik Slov. krščanske socialne zveze (SKSZ) dr. Rožič je povdarjal, da naj bo SKSZ Slomškova šola in nedeljah, kjer naj se ljudstvo izobrazuje s predavanji. — Deklamacija deklica Mirko Drolea: Slava Slomški, katero je zložila rojkinja s. Serafina Zdolšek, je bila posebno ugajala vsled izbornega dečkovega nastopa. Predsednik Slomškove zveze g. Strukelj je povdarjal, da je bilo slavljenčevo delo posvečeno veri in domini. Bil je izvrsten pedagog in krščansko slovensko življenje si je izbralo njegovo ime in mu priseglo: «Vojni smo, tebe hočemo posnemati in tebi slediti!» Urednik «Slovenca» Smodej je govoril v imenu Slovenske Sraze ter izvajal, da je bil Slomšek največji narodni stražar ter v njem ni nikdar umrla ljubezen za narod. Tudi mi ga moramo v tem posnemati ter skrbeti za podjarmljene brate pod tujim jarmom. Nato je pozdravil občinstvo gojenec Slomškove šole, bogoslovec Potočan. Nato se je dr. Karlovšek zahvalil za obisk občanom ter gostom, posebno pa tamburašem in pevcem, ki so s svojimi pesmimi slavnost povečali.

Tri slike.

«Našli smo, da hujska naše ljudstvo —» Luk. 23, 2. I.

Nepregledna množica valovi pred gradom Antonia in vse tja do tempeljskih zidov. Kakor besni kričajo in vpijejo, vihtijo pesti in se zaganjajo ob marmornate stopnice, ki vodijo gori na Gabbato, zvišen prostor, stebričjem obdan in s pisanim kamenjem tlakan.

Tam sedi na sodnem stolu Pilat. Poleg njega je centurion Kornelij Varus, poveljnik rimske posadke v Jeruzalemu, četa oboroženih vojščakov obdaja prostor in sredi med njimi stoji obtoženec. Star rdeč vojaški plašč mu ogrinja telo, tu pa tam vidi gola koža, vsa razmesarjena od udarcev biča, na glavi ima venec iz trnja spleten, globoko se mu zabirajo trni, da mu curlja kri po sencih in po čelu. Glava mu klone in oči ima povešene. Globoka otožnost in strmina, vdana potrpežljivost mu sije z lica. V sklenjenih rokah drži trstiko.

Na Pilatovem zagorelem obrazu se zrcali pomilovanje, neodločnost, zadrega. S prezirljivim pogledom čemer razgrajajočo množico pod seboj. Neštete glave dvigajo gori k njemu, nešteti obrazi se mu režijo v strastnem sovraštvu, oči se bliskajo —

«Križaj ga! — Proč z njim! — Sovražnik ljudstva —» Ob vznožju stopnic stoji gruča duhovnov in starejšin, voditeljev in zastopnikov ljudstva. K njim se obrne Pilat.

Mir hočemo!

Mirovni dogovori, s tolikim slovesom razglašeni kot neizpremenljivi, propadajo eden za drugim in vojno razpoloženje ter vojaške priprave posameznih držav kažejo, kakor da bi se imela prava vojna šele začeti. Od mirovnih dogovorov ne bo ostal paragraf na paragrafu in zavezniške države, ki so sestavile dogovore in pogoje ter jih drugim vsilile, ki bi imele nalogo, da skrbijo in jamčijo za izvršitev, zahajajo od zelene posvetovalne mize v svoje kasarne ter tam snujejo naklepe, ki so vsem sklepom nasprotni. Tako je Grška samovoljno napadle Turke in če bi se ji bilo posrečilo osvojiti Carigrad, bi bile prvotne določitve takoj pozabljene in v Londonu ali Parizu bi se na podlagi grške zmage antantnim državam in pa Grkom delili profiti. Stvar je pa drugače izpadla, Grki so bil poraženi in Turki so se čez noč iz premagancev spremenili v zmagovalce. Boj med Grško in Turško ni omejen na Grke in Turke, kakor tudi ni bil spor med Avstrijo in Srbijo leta 1914 omejen na avstrijsko in srbsko državo, temveč kakor je ta spor v kratkem času izzval svetovno vojno, tako lahko tudi grško-turški razvname novo svetovno vojno, oziroma nadaljevanje prve, ki z oboroženim mirom, kakoršnega imamo že štiri leta, nikakor ne more biti končana.

Grški pohod proti Carigradu je bil Angležem zelo všeč, ker hočejo nadzorovati v svojo korist morske ožine, da bi Rusija ne mogla med svet in če bi bili Grki zmagali, bi Anglija že znala iz kake konference izbiti svoje koristi. Grki so pa propadli, Turki so na pohodu, ostrina orožja se je obrnila in Anglija hoče druge države pridobiti za nadaljevanje grške pustolovščine. Cela Evropa se deli danes na dva tabora: na one, kateri so zadovoljni z angleškimi koristiljubnimi naklepi in pa na one, katerim ti naklepi niso in ne morejo biti všeč. V prvem taboru je z zavestjo Anglija sama poleg Grške seveda in pa take države, ki se nadajo od angleške strani raznih koristi ter so nasprotne upravičenim ruskim in turškim zahtevam, v drugem pa je poleg Rusije, Turške in Bolgarije kolikor toliko tudi Francija, kateri so svobodne morske ožine na vsak način bolj koristne, kakor pa angleško nadzorstvo nad njimi.

Anglija snubi za svoje nakane Rumunijo in Jugoslavijo, rumunska vlada pričakuje od Angležev pomoč in zaslombo v svojih krivičnih pohlepih po ruski zemlji, glede prisvojitve Besarabije, jugoslovanska vlada pa vleče na angleško stran sovraštvo do Bolgarov in pa to, da je njej vsaka vojna politika in vojna dobrodošla, da se lažje obdrži na površju. To je seveda mnenje beograjskih vladnih veljakov, ki se nikakor ne ozirajo na mnenje in hotenje državljanov in narodnih slojev.

Jedro in središče orientalske politike je boj med Anglijo in Rusijo, nasprotje med upravičenimi ruskimi zahtevami po svoji trgovinski in gospodarski svobodi, ter angleškemu pohlepu po izrabi prirodnega bogastva tujih pokrajin in še po nadzorovanju cele trgovine in vseh poti skozi Dardanele. Francija nasprotuje angleškim nakanam, ni pa izključeno, da se z Angleži prej ali slej pobota in zedinje glede izkoriščanja ruskih in azijskih pokrajin ter se tudi priključi vojni politiki glede orientalske vprašanja, ker je ravnotako nasprotna svobodnemu razvoju Rusije.

«Poglejte si ga —! Bičati sem ga dal, kaznoval sem ga, — ali vam še ni dovolj?»

«Ne! — Proč z njim! Smrt je zaslužil! Križaj ga!» so mu kričali starejšine in «Križaj ga!» je odmevalo čez širni vrveči prostor.

«Nobene krivde ne najdem na njem! Kaj vam je hudega storil?»

«Smrti je vreden! Povedali smo ti že, zakaj. Našli smo, da je hujskal naše ljudstvo, da je prepovedoval dajati cesarju davek. Kralja se je delal! Kristus hoče biti!»

«Tako je!» je odmevalo iz tisočglave množice. «Križaj ga! — Čuli smo, da je govoril proti državi in proti cesarju!»

«Proč z njim! — Proč z njim!» je razsajala gruča ljudi krog bradatega duhovna, ki je krilil in mahal z rokami in besno kazal na obtoženca.

«Vašega kralja naj križam —?» vpraša Pilat posmehljivo.

«Mi nimamo kralja razen cesarja! Mi smo vdani Rimu, tale človek pa je hujskal zoper državol!»

«Ako ga ne obsodiš na smrt, nisi prijatelj cesarjev!»

Pilat pogleda stotnika, njune oči se srečajo.

«Razumem te, prijatelj!» mu odgovori Varus. «Danes vpijejo, da so vdani Rimu. — jutri pa se bodo uprli. Hinavsko zlobno ljudstvo! Vsega so zmožni —!»

«In kaj naj storim z njim —?» pokaže Pilat na obtoženca.

«Dobro vem tudi jaz, da je nedolžen! Ničesar tega ni storil, kar mu očitajo. Iz gole nevoščljivosti ga ho-

če se Francozi pobotajo z Angleži glede koristi in profitov na ruski rovaš, tedaj se oba tabora v Evropi zopet spremenita. Na eni strani bo antanta proti Rusiji in Turčiji, na drugi strani bodo pa ti dve državi podpirali gotovo tudi Bolgari in Nemci. Proti Rusiji je že sedaj Rumunija, saj tudi ne more drugače, ker se je na Rusiji ogrešila ter noče vrniti, kar si je nepošteno prisvojila, in s pozivom na zveze vladarskih hiš ter z raznimi obljubami hočejo tudi Jugoslavijo spraviti v isto vrsto z Grško in Rumunijo. To delajo in snujejo vlade, narod je pa vsepovsod za mir in proti vsaki vojni. Niti naš, niti rumunski in niti grški človek — kmet in delavec — ne more vzljubiti vojne in orožje, ker so si vladarji slučajno v sorodu in ker se obeta, da bodo v Londonu vladnim gospodom šli v tem in onem na roko. Delovno ljudstvo ima dovolj težkih in bridkih izkušenj iz zadnje vojne ter je danes skozinsko nasprotno vojni politiki.

Grški vojaki so javno kazali, da niso za vojno, grške čete so polagale orožje ter se predajale v ujetništvo, rumunsko ljudstvo je že v svetovni vojni z največjo nezadovoljnostjo sledilo vojni zapovedi in sili in danes bi tudi ne bilo drugače, Anglija pa čuje danes iz vseh krajev svoje države, kako malo razpoloženja vlada za vojno in kako velika sila vstaja proti. Iz vseh angleških kolonij — črnih, rjavih in žolnih — se sliši odločen: ne in zlasti iz Azije se oglašata silna moč — panislamskega (vseturškega) pokreta. Zeleni turški prapor se vzdiguje, drog mu je sicer še v Aziji, njegov polumeseček se pa že nagiblje čez Bospor in njegova senca je že padla preko Carigrada. V njo so uprte oči milijonov iz džungle indijske, iz ravnin mezopotamskih, žarečih puščav Arabije in od obal Nila. Položaj je zelo resen ne samo za Anglijo, temveč za celo Evropo.

In mi, Jugoslavlani? Mir hočemo! Anglija se za svoje koristi lahko vojskuje s komur hoče, magari s celim svetom, Francija tudi, če antanta brani Rusiji sodločevanje v Dardanelih, moramo mi izjaviti, da se nečemo zaplesti v nobeno nakano zoper to veliko slovensko državo. Pripravljeni smo braniti svojo državo, nočemo pa drugih napadati.

Ljudstvo kliče in resno opominja voditelje države, da noče vojske, ki bi se razširila takoj v svetovni požar in pozivlja odgovorne državnike, da store vse, prav vse, da se ohrani mir, in to v interesu obstoja države same, ki smo jo s svojo krvjo skovali in ki se ne sme zaradi Anglije postaviti na kocko!

Torej mir, brezpogojni mir!

Novi davčni zakon.

Vlada je predložila pregled zakona o neposrednih davkih, kateri bi naj stopil v veljavo 1. januarja 1924.

Vlada s tem predlogom ni izpolnila naših zahtev, ki se glase: **izjednačenje vseh davkov v celi državi potom pravične, moderne davčne zakonodaje.** Po predlogu navedeni davki, kakor n. pr. pridobnina posameznih davkoplačevalcev itd., ki ostane v smislu par. 189 zakonskega predloga še nadalje v veljavi. — **Namenoma trdim, da se bo izvršilo izjednačenje le — na papirju,** ker na primer zemljiški davek ne bo mogoče pravično odmeriti v južnih krajih, kjer nimajo katastra in nalaga zakonski predlog dolžnost, da finančni minister dovrši kataster do 31. decembra 1928. Ta do-

čejo spraviti v stran in pa iz sovraštva, ker vse ljudstvo gre za njim. Sami bi radi vladali —! Za stranko jim gre —!»

«In — ali ga naj obsodim?»

«Ti ljudje so vsega zmožni! Tudi tega, da gredo v Rim in te zatožijo pri cesarju, da si protidržavnega rovarja izpustil —.»

«Misliš —?»

«Reši sebe in stori kar se itak mora zgoditi! Kajti bati se je nemirov! Le poslušaj, kakor rjovejo —!»

Omahovaje pogleda Pilat po razdivjani množici.

«Križaj ga! Križaj ga!» robnijo. Kakor razburkane morje valovijo tisočere glave, pesti se dvigajo, noge ropotajo po kamenitem tlaku, oči sršijo. Duhovni in poglavarji ljudstva tekajo med vrstami in strastno namigavajo na obtoženca. Hrup je na vrhuncu.

In tedaj izreče Pilat obsodbo —

In umije si roke in pove:

«Jaz sem nedolžen nad krvjo tega človeka! Vi glejte!»

In vse ljudstvo odgovori in vpije:

«Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!» —

II.

Leta 1914 —

Na glavnem trgu, tam kjer se pride čez most, se zbira razburjena množica. Vedno več jih prihaja. Po večini delavci, pomočniki in vajenci, predmetni fantalini, tudi žensk je mnogo vmes in dijakov. Tu pa tam par boljših ljudi, radovednežev. Vse govori nemški, slovenske besede ne sliši.

ločba je pesek v oči lahkovernežem, ker trdijo geometri, da treba več ko 10 let vztrajnega dela, ako se hoče izvršiti kataster v onih pokrajinah, kjer ga dosedaj še ni, pri sedanjih upravi pa niti v 20 letih ne bo mogoče ustvariti katastra, na podlagi katerega se predpisuje zemljiški davek.

Kaj določa načrt novega zakona? Upeljuje se tri vrste davkov:

1. Davek na dohodke zemljišč, stavb, podjetij in delavnic, iz obresti in rent, od dela.
2. Davek na skupne dohodke, (dohodnina).
3. Davek na skupno premoženje.

Ponavilja se stara pesem v novi, poslabšani izdaji! Mesto dveh vrst davkov, se upeljuje tri vrste davka. — Dohodek zemljišča na primer bo trikratno obdačen, delavec, ki živi od dela svojih rok, bo plačeval davek na dohodke od dela in še povrh dohodninski davek. Mesto bolj priprostega davčnega sistema, ki bi potreboval manj osoba in bi se davek lahko hitro in dobro odmeril, pa se upelje nova vrsta davka (davek na skupno premoženje). Ta davek se bo odmeril od obične vrednosti premoženja in nepremičnega imetja; kot obična vrednost se v smislu par. 153 predloga smatra cena, katera se mora doseči v navadnem življenju. Davek se začne plačevati od premoženja v vrednosti 100.000 K in znaša za vsakih 4000 K dve kroni, pri višjem premoženju 4 krono, 8 kron do 60 kron za vsakih 4000 kron premoženja. Z ozirom na visoko cenilno vrednost naših posestev bi morali posestniki plačevati letno tega novega davka nad 700 kron, večji posestniki pa nad 6000 kron.

Zakonski načrt, kakor ga je predložila vlada, je za nas nesprejemljiv, ker poslabša sedanje stanje. Krivična je določba, da se pri prvi vrsti davka obdači zemljišče z 20 odstot. čistega dohodka, rente in obresti z 10 odstot., podjetja itd. tudi le z 10 odstot. čistega dohodka.

Potrebno je, da se izjednačijo davki v celi državi, a to na način, kakor sta to napravili Italija in Nemčija leta 1920. Predloženi načrt zakona pa je posnetek madžarske davčne zakonodaje, katero odklanjamo, ker preveč obremenuje najširše sloje ljudstva, to je kmeta, in delavca. Proti temu načrtu so tudi strokovnjaki v finančnem ministrstvu, kateri poznajo gospodarske razmere in katerih pogled sega preko Madžarske.

Naše stališče glede novih davkov in davčne zakonodaje povdarjajo jasno resolucije, katere so se sprejele na zborovanjih Kmetijske zveze dne 13. avgusta t. l. v Rečici ob Savinji in dne 17. septembra 1922 v Bočni. Vse naše občine, gospodarske organizacije, krajevni odbori Kmetijske zveze naj nemudoma v sejah zavzamejo stališče radi novega davčnega zakona in pošljejo tozadevne resolucije Jugoslovanskemu klubu v Beograd, narodna skupščina.

Resolucije se glase:

Davkoplačevalci protestirajo:

1. Proti uvedbi davka na poslovni promet za kmete, ki le tu in tam napravijo kako lesno kupčijo, ki se stalno ne pečajo z lesno trgovino.
2. Proti zvisanju invalidskega davka, ki se naj v bodoče plačuje i kot doklada k že itak previsoki dohodnini.
3. Proti odpravi pozivov za napoved dohodkov, proti odpravi plačilnih nalogov in skrajšanju rokov za prizive pri dohodnini.
4. Proti nejednakosti davkov v posameznih pokrajinah, proti nejednaki odmeri in nejednakemu izterjevanju davkov v celi državi.

ter zahtevamo:

1. Da se potem moderne, pravične davčne reforme čimprej izjednačijo davčna bremena v celi državi.
2. Da se v komisiji, ki se bodo pečale z davčno reformo, pritegnejo i zastopniki vseh gospodarskih kro-

«Kaj pa bo?» vpraša eden izmed radovednih gledalcev, tujec po zunanosti. «Ali odhaja nov regiment na bojišče? Ali smo dobili zmago?»

«Kaj ne veste —?» mu hitita razlagati dva mesarska vajenca. «Sedajle ga bodo pripeljali —!»

«Koga —?»

«No — tistega izdajalca, — tistega farja!»

«Farja —?»

«Seveda! — Hujskal je! Ustrelili ga bodo! Saj vsi —!»

«Že gredo!» se oglašijo klici spredaj.

Onstran mostu se prikaže gruča ljudi. Naglo stopajo. Stirje vojaki peljejo vklejenega človeka, krog njih pa vpije in razsaja tolpa podivjanih ljudi.

Blíže prihajajo.

Tujec steza vrat čez stoteroglavo razburkano množico, da bi videl ujetnika.

Res je duhovnik. Črno oguljeno sukno nosi in na glavi širok obrabljen klobuk. Ovratnik mu je nekdo strgal in tudi sukna je na prsih razcepana. Njegov obraz je zasivel in otečen, kakor od udarcev. Nema otožnost in potrpežljiva vdanost mu sije iz lica. Roke ama vklejene v verige.

Divje vpitje sprejme ujetnika. Par policajev skuša zadrževati deročo množico.

«Fej! — Izdajalec —!»

«Hujskač!»

«Na vešala z njim!»

«Postreliti jih je treba te izdajalske fantje!»

«Doli z njimi!»

Zbesnela množica zagrne vojake in ujetnika. Podivjan kovaški pomočnik plane nad duhovnika, zamahne s pestjo in ga z vso močjo udari po licu. Krí se

gov, ki bodo mogli dati točne podatke o davčni moči posameznih slojev.

Odklanjamo načrt davčnega zakona, katerega je izdelala komisija v finančnem ministrstvu, ker je isti kopija slabega madžarskega davčnega sistema, ki vsebuje poleg reelnih davkov in dohodnine še davek na premoženje; odklanjamo ga tudi radi tega, ker se neprijetno višje obremenuje zemljišča ko obrt in trgovina.

Vladimir Pušenkaj,
narodni poslanec.

Živinski sejmi.

Pred vojno smo imeli na Slovenskem skoro v vsaki župniji živinske sejme. Vojska nam je sejme uknila. Živino so jemali s silo, potom revizicij: Prav bi bilo, da bi sedaj dali občinam zopet pravico do živinskih sejmov. Dva haska so prinašali sejmi: Občine so imele lepe dohodke od sejmišč, a živinorejec je lahko na sejmu prodal odvišno živino ali jo nakupil, ako jo je potreboval. Sedanja vlada, oziroma uprava, pa mnogim občinam ne mara dovoliti sejmov. Mariborsko okrajno glavarstvo n. pr. nasprotuje, da bi občine Sv. Ana, Sv. Jurij, Sv. Ilj, Jarenina in druge upeljale živinske sejme, ker se je baje bati «tihatpstva.» Kakor doznajemo, je v svojem uradnem poročilu na deželno vlado izrazil sumnjo tihatpstva državni živinozdravnik pri okrajnem glavarstvu, neki Mihelčič. Ta gospod s svojimi nepotrebnimi šikanami zavira razvoj živinoreje, namesto da bi jo podpiral. Mož je tako dolgo vrtal in rovaril na vse strani, da je spravil priljubljenega višjega živinozdravnika g. Pirnata proč iz Maribora. G. Pirnat je šel ljudem na roko. Po nedeljah je hodil od fare do fare predavat o živinoreji itd. Živinorejci brez ozira na politično strankarstvo so vzljubili g. Pirnata in to je mnogolegleda demokrata in samostojnega Mihelčiča jezilo. Sedaj pa še ta gospod nalašč nasprotuje, da bi naše občine dobile živinske sejme.

Svetujemo prizadetim občinam, da znova zahtevajo sejme in vložijo pri okrajnih glavarstvih utemeljene prošnje. Prepis prošenj pa pošljite tudi Tajništvu Slovenske ljudske stranke, da isto zaprosi naše poslance za posredovanje.

Občine! Ne dajte si vzeti starih pravic!

Iz poglavja o narodnem gospodarstvu.

Iz tržišča z živim blagom.

Vlada je znatno povišala izvozno carino na naše živo blago z namenom, da bi se z omejitvijo izvoza znižale cene mesa in masti. Vlada je bila uverjena, da bodo cene padle radi poviška izvozne carine, a dozdaj ni prav nobenih znakov, ki bi oznanjali padeč živini. Vsled Pucljeve carinske politike je preстал izvoz svinj iz naše države. Iz Francije, Nemčije in Čehoslovaške prihajajo vesti, da padajo cene živemu blagu in sicer tako zdajno, da bi se sedaj ne izplačal naš izvoz živine v inozemstvo. Povišana carina je zadela izvoznikarje živine kar preko noči, mnogi niso mogli kriti svojih obvez, sedaj morajo dobavljati živino za zelo visoke cene in trpijo pri tem velikanske zgube. Debele svinje se plačujejo na južnih železniških postajah po 19 do 21 dinarjev, kar znači, da so v Zagrebu po 94 K 1 kg. Mesnate svinje težje vrste prihajajo vsled visoke izvozne carine le v malih količinah na trg, med tem, ko plačujejo za lažje, na katere je naložena neznatna carina ali so sploh carine proste, od 85 do 90 K 1 kg. Mast pa plačujejo v Zagrebu po 150 K 1 kg.

Zitni trg.

Naš žitni trg je še vedno na zelo slabih nogah radi poteškoč na državnih železnicah. Železniški minis-

ter vedno obljublja, da bo dal vagonne in lokomotive na razpolago za prevoz prehrane v pasivne kraje, pa to so le prazne obljube brez dejanj. Večja žitna trgovina je naravnost onemogočena radi brezobzirne malomarnosti železniškega ministrstva. Izstradana Dalmacija si je naročila nekaj moke iz Amerike, jo tudi že dobila, a njena kakovost nikakor ni zadovoljiva, Dalmatinci jo seveda kupujejo za drag denar, ker naša vojvodinska moka ne more v Dalmacijo radi zastoja v železniškem prometu. Odpomoč v prehrani dospe gladni Dalmaciji veliko prej iz daljne Amerike, nego iz Vojvodine, Banata in Srema.

Večje kupčije s pšenico se ne sklepajo radi ničvrednega prometa na železnicah, cene novi pšenici so od 1625 do 1650 K. Producenti zelo ponujajo oves, ki se giblje v cenah med 1200 do 1240 K. Ječmen je skoraj brez prometa, povprašujejo po ječmenu še edino le pivovarne in ga plačujejo po 1540 do 1600 K, ječmen za krmiljenje pa je v ceni med 1450 do 1500 K. Koruza stane 1450 do 1550 K. Moka nularica od velikih mlinov stane 27 K, ona slabše vrste pa je pri kilogramu cenejša za 1 do 1.50 K.

Vreme se je zadnje dni znatno zboljšalo, kar je posebno dobro došlo koruzi, katero povsod trgajo. O koruzni žetvi po Vojvodini poročajo, da je dobra. Izvoz našega žita v inozemstvo je povsem preстал, ker ni mogoče dobiti vagonov za prevoz, a je tudi izvozna carina tako visoka, da ne bi mogla naša žita konkurirati z žiti drugih žitorodnih držav, ki so naše sosede in so imele letos dokaj boljše žetev, nego je bila naša.

Vinski trg.

Lepi jesenski dnevi, ki so sedaj nastopili — da bi tudi držali — bodo veliko pripomogli k zboljšanju kvalitete belih vin. Škoda, da so naši vinogradniki, osobito po južnih krajih, že začeli trgati, vina teh prezgodnjih trgačev bodo pač veliko slabša.

Glede trgovine z vinom moramo ponovno naglasiti, da stojimo nekako v sredini vinske krize. V krajih Vršac-Bijelacrkva plačujejo sedaj 3500 K za 100 l in vinogradniki bodo v ožgled letošnji ugodni trgatvi izpostavljeni naravnost katastrofi. Radi dnevnega poslabšanja v železniškem prometu je prišla trgovina z južnimi vini v popoln zastoj. Iz te prometne omejitve se ne bomo pod sedanjim režimom rešili. Vinotržci se morajo boriti z velikimi poteškočami, niti ne morejo sklepati večjih kupčij, ker ne morejo misliti na odpremo nakupljenih ali prodanih vin za cele mesece naprej. K prometnim težavam je še prišla pomisleka vredna težkoča — denarja je vsaki dan manj! Banke ne dajejo velikina vinotržcem kreditov, vino ostaja producentom in po južnih vinorodnih krajih čakajo padca vinskih cen. Vsi obeti g. ministra Puclja, da se bo glede vinske trgovine obrnilo na bolje, so zastoj, dokler bo kluboval g. prometni minister vsakemu zboljšanju prometa. S Češko-slovaško smo sklenili pogodbo za izvoz 150.000 hl naših vin, a na prevoz teh vin ni niti misliti, ker še naših glede prehrane pasivnih krajev ne moremo preskrbeti s kruhom radi malomarnosti železniške uprave, a kaj še le, da bi mislili na odpremo 150.000 hl naših vin v Čehoslovakijo. Od ministra Puclja razobnanjen uspeh z vinoprodajno pogodbo s Čehoslovaki bo padel v vodo, ker g. Puclju se noče pokoriti g. prometni minister, kateremu ni pri srcu niti srbijansko vinogradništvo, kaj še le slovensko!

Dalmatinski most kupujejo samo po 18 K 1 l v okolici Bakra, kjer je izpadla trgateg sicer slabo, a kvaliteta je izvrstna. Izvoz dalmatinskih vin bo neznaten, ker so cene še vedno previsoke in mi ne moremo napram inozemstvu konkurirati v cenah z madžarskimi vini.

Naša vinska trgovina se še edino giblje z desertnimi vini, osobito z Ljutomerčanom. Veliki in ugledni vinotržci zagotavljajo, da se bodo poskusili na svetovnem vinskem trgu z najboljšimi vini, da si količkaj

Duhovnik se je prikazal na oglu ulice. Oguljeno črno sukno ima in star, obrabljen klobuk. Krotko in mirno hoče mimo.

Pa par poslušalcev ga opazi.

«Glejte ga! Izdajalca domovine!»

«Hujskač!»

Še več ljudi se obrne. Hrup raste.

Duhovnik pogleda po izzivačih. Oči mu zažarijo v užaljenem ponosu. Odpre usta, hoče nekaj reči. Gornja ustnica kaže brazgotino in par zobov ima polomljenih.

Pa ustavi se. Oči se mu povesijo, vdana, potrpežljiva krotkost mu leže na obraz, obrne se in gre nazaj, odkoder je prišel.

Nekdo stopi za njim.

«Dovolite!»

«Prosim!»

«Ali niste vi tisti duhovnik, ki so ga pred leti, ob začetku vojne, gnali vojaki tod, ker je — ker je —»

«Ker je baje hujskal naše ljudstvo zoper tedanjo državo —» «Seveda sem tisti! — Pravzaprav bi me morali danes slaviti kot mučenika —. Poglejte tule.» Pokazal je na razklano čeljust in polomljene zobe.

«Mesto tega pa me tudi danes imenujejo hujskača —. Ali naj jim grem dokazovat svojo nedolžnost —? Čemu bi se razburjal —? Je vedno tako bilo in bo vedno tako! Pred osmimi leti kakor danes in kakor pred 1900 leti —. Ali naj bo učenec nad svojim Mojstrom —? Ali se naj služabniku drugače godi nego se je godilo njegovemu Gospodu —? Pa z Bogom!»

Odšel je. Tujec pa je zmajal z glavo in zamišljen zrl za njim.

Na slavnostnem prostoru so ploskali in klicali živijo vznesenim besedam govornika.

ulije. Nekdo drug ga sune pod rebra, da jekne in odleti po tleh. Vojak pomaga zvezanemu na noge. Krotko vstane, s sklonjeno glavo in povešenimi očmi stopi naprej.

In med divjim vpitjem in tulenjem se vali množica za ujetnikom.

«Ampak povejte mi, vpraša tujec par zaostalih ljudi, kaj pa je pravzaprav zagrešil?»

«Kaj —? Hujskal je v nedeljo pri pridigi naše ljudstvo in zoper državo je govoril! Prav mu je! Še huje bi jih morali prijati te protidržavne ljudi!»

Tujec je kimal z glavo in obraz se mu je zresnil. Zamišljen je gledal za drvečo množico.

III.

Osem let pozneje.

Narodni praznik je. Slavnostni prostor je ves v zastavah. Tisočglava množica se tare okrog visokega odra, šumenje in vrvenje se dviga iz nje, le težko je razumeti slavnostnega govornika. Zdaj pa zdaj ga prekinejo burni medklici «Tako je!» — «Živijo!» — «Živijo Jugoslavija!»

Celo uro se trudi govornik. Blíže se koncu.

«Pozdravljam vas, ki ste trpeli in delali za ujedinjenje, vas, ki ste z neuklonljivim pogumom strli verige suženstva in hlapčevanja, ki ste pognali iz dežele samooblastnega tujca. Ne pozabite na žrtve ki ste jih prinesli za ujedinjenje, — ne pozabite nanje zlasti tedaj ne, ko se bodo oglašali pri vas črni izdajalci domovine, ki škilijo preko meje — «Proč z njimi!» — «Fej!» —, ki hujskajo naše ljudstvo zoper državo in ujedinjenje! Varujte se teh temnih, protidržavnih elementov, — pokažite jim vrata — (Doli s farji!) —. Nekje v zadnjih vrstah se dvigne hrup.

zasigurajo prvenstvo. Inozemci, ki so obiskali naše velesojne in vinske razstave, so se naravnost divili nad izborno kakovostjo naših desertnih vin, so tudi sklenili mairsikatero kupčijo, a na odpremo teh nakupljenih vin ne morejo misliti.

Trgovina s slivami.

Trgatev sliv je po naših južnih krajih v polnem teku. V okolici Brod-Požega prodajajo kmetje slive po 6—7 K, v bosanski Posavini po 4—5 K. Vse večje žganjarne so zdatno založene z letošnjim pridelkom sliv. male žganjarne pa se morajo boriti z denarnimi potežkočami, radi tega so začele tudi cene slivovki napredovati. Slovenija — osobito Slovenske gorice — imajo letos sliv kot že davno ne in sploh kmetje že skoro ne vejo kam z njimi. Naše slovenske slive so v ceni daleč za hrvatskimi in bosanskimi.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Kralj se je vrnil, zunanji minister dr. Ninčič tudi, Pašiča pa ni od nikoder. Mož hodi svoja tajna in neznan pota. Zastopstvo vladnega predsednika je prevzel minister Trifkovič.

Glede orientskega vprašanja je izjavil minister dr. Ninčič, da je naša vlada, oziroma diplomacija po njemu in Pašiču samo posredovala med Anglijo in Francijo ter da ni imela v mislih kake akcije. Tako izjavlja minister Ninčič, francoski listi pa vedo povedati, da je Pašič z vso gorečnostjo zahteval oborožen pohod proti Turkom in da še pri Angležih z svojo vnmemo ni našel pravega odmeva.

O demokratski stranki čitamo po listih dnevna poročila kakor o kakem težkem bolniku: nasprotja so se poglobila, umirila, zopet povečala, ustavila, na novo začela, spori se bližajo koncu, vse gre na bolje, vse je pri kraju itd., izgleda pa, da je razdor med Davidovičem in Pribičevičem res zelo globok, da bo pa lažje Pribičevič s pomočjo radikalcev za enkrat ostal na površju, kakor pa da bi Davidovič osnoval svojo stranko ali celo vladno skupino. Za zvezo radikalcev s Pribičevičevimi demokrati so velesrbji in ta zveza bi lahko nastopila tudi pod imenom srbska stranka, beograjski blok, «državna» stranka itd., za kar se že sedaj dovolj piše in agitira.

Muslimanski ministri so se zadnje dni nekaj kujali ter grozili z odstopom, sedaj so se pa zopet potolažili ter ostali.

Za prehrano revnih krajev je zahtevala vlada od Narodne banke 200 milijonov dinarjev kredita. To je seveda zopet samo na videz. Upravni odbor Narodne banke je posojilo odbil, na vladi in v banki so pa isti ljudje, ki za revčino in bedo nimajo kreditov.

Vlada na vso moč zavlaučuje rešitev uradniškega vprašanja in finančni minister je izjavil, da ne more odobriti poprej uradnikom draginjskih doklad, dokler ne bo sprejeta uradniška pragmatika.

Tako proti državnim uslužbencem, glede oficirjev so pa hitro sklicali sejo finančnega odbora, da jim določi nove draginjske doklade.

Nezadovoljnost najširših slojev z današnjo vlado se kaže v mnogih protestnih shodih. Najprej so v Beogradu delavci v velikem številu na svojem shodu protestirali proti vojni politiki, in nakanam vlade, potem so pa prišli visokošolci ter obsojali jugofašiste ter vlado ki jih podpira.

ORIENTSKO VPRAŠANJE.

Angleška diplomacija je že preokrenila, ker je uvidela, da Francija in Italija nočeta po kostanj v ogenj za njo. Napram Turkom je zavzela prijazno lice in priznala jim je nadoblast v Trakiji. Velesile so to poročilo Turkom že sporočile.

DRUSTVO NARODOV.

Na šesti seji društva narodov se je posebno naglašala želja, da bi se ohranil mir v Orientu. Društvo narodov hoče vse storiti za ohranitev miru. Poprej se je že določilo, da ne sme nobena država v vojno, če njen parlament to ne sklene. To je lepo rečeno, samo da imamo tudi take vlade, ki so iz parlamenta napravile svoje slepo orodje.

Naša zborovanja.

Lajtersberg pri arboru. Organizacija Slovenske ljudske stranke je povabila za prihodnjo nedeljo, dne 1. oktobra, popoldne našega poslanca Fr. Žebota, da nam pride govoriti o sedanjih političnih in gospodarskih razmerah. Shod se vrši v hiši g. župana Požauka na Košakah in se začne ob 2. uri popoldne. Vabimo posestnike, viničarje, delavce, železničarje in obrtnike ter žene in dekleta, da pridejo v obilnem številu!

Shod pri Sv. Benediktu v Slov. goricah se vrši v nedeljo, dne 8. oktobra, po rani maši pod milim nebom pri cerkvi. Na shod smo povabili poslanca Žebota. Vabimo može in fante iz domače ter sosednjih župnij, da se udeležijo zborovanja.

Dr. Korošec v Šoštanj. Dne 8. okt., ob pol 9. uri v jutro, po sv. opravilu, ima g. dr. Korošec v Šoštanju v glavni dvorani hotela «Union» shod SLS za ves šoštanjki okraj. Kmetje, delavci in obrtniki, pridite!

V Mežiški dolini se vrše shodi in sicer 1. oktobra po rani maši v Črni, po večernicah pa v Mežici. Kmetje in delavci pridite! Govori narodni poslanec Vladimir Pušenjak.

Muta. V nedeljo, 24. t. m. se je vršilo pri nas posvetovanje zaupnikov KZ iz naše in sosedne župnije.

Posvetovanja se je udeležil tudi poslanec Pušenjak, ki nam je poročal o političnem in gospodarskem položaju. o akciji z ozirom na sušo, o zadrugi prodaji živine itd. Navzoči zaupniki so opisovali obupen položaj kmeta. ki je nastal vsled grozne suše in prosili nujno pomoči. Razgovarjali smo se tudi o žalostnih narodnih razmerah v okraju Marenberg, zlasti pri nas, kjer nemčurji tako predrzno kot v bivši Avstriji izzivajo Slovence in vrše nemško propagando, vlada pa molči. Pokrajinska uprava v Ljubljani ščiti te ljudi, kateri se bahajo, da smejo s Slovenci tako postopati, kakor svojčas pod nemško vlado. Zavedni Slovenci z žalostjo v srcu opazujejo ta položaj, nekaj časa se bore, potem pa drug za drugim zapuščajo mejo. Skrajni čas je, da se stopi odločno nemškutarskim izzivačem na prste, sicer bo prepozno. Okrajno glavarstvo ima materijala dovolj, naj istega pošlje vladi v Beograd, ako gospod pokrajinski namestnik v Ljubljani ne vidi velike nevarnosti, katero povzroča nemškutarska agitacija ob meji. Gg. v Ljubljani imajo smisel za banke in razna velepodjetja, narodni interesi ob meji pa so jim deveta briga.

Zborovanje dveh naših poslancev. G. poslanec Fr. Žebot je zboroval minul nedeljo na prostem pri Sv. Barbari v Halozah. Shoda se je z zanimanjem udeležilo nad 700 ljudi, ki so s pritrevanjem spremljali politično gospodarska izvajanja g. poslanca. — G. poslanec Škoberne je zadnjo nedeljo ob hvalevredni udeležbi poročal o političnem položaju in o sedanjem škodljivem režimu v Pišecah. Pišecani so prosili svojega poslanca, naj priredi drugič zborovanje v kakem večjem lokalu, ali pa na prostem. Urekova pišečka trdnjava je že torej padla.

ZBOROVANJE SLS V CELJU.

Nad 1500 zborovalcev se je zbralo zadnjo nedeljo, dne 24. sept., v Celju v Narodnem domu na shodu SLS. Tudi pristaši nasprotnih strank so se udeležili shoda, pričakujoč po razočaranju v lastnih strankah odsešljin misli in besed. Tudi inteligenca je bila zelo številno zastopana. Shod je otvoril načelnik SLS v Celju g. dr. Ogrizek ter predlagal za predsednika okrožnega načelnika SLS poslanca Davorina Krajncja, za podpredsednika okrajnega načelnika SLS laški okraj Miha Hrastnika, za zapisnikarja okrajnega tajnika SLS celjski okraj Franca Ocvirk.

Prvi je nastopil navdušeno pozdravljen dr. Anton Korošec. Govoril je najprej obširno o zunanji politiki: o ruskem, nemškem in avstrijskem ter o vprašanju Sredozemskega morja. O tem poslednjem vprašanju mora naša stranka, ki zastopa večino slovenskega ljudstva, danes, ko se igra za življenje naših državljanov, izreči svoje mišljenje, ki se glasi: Mi Slovenci, in upamo, da se nam pridruži tudi večina Hrvatov in Srbov, ne dovolimo v kaki borbi med Anglijo ter Rusijo in Turčijo niti ene kaplje krvi! Naš slovenski narod in upamo tudi hrvatski in srbski, hočemo sedaj miru, ker se v miru hočemo gospodarsko in kulturno razvijati! Mi Slovenci, Hrvati in Srbi nimamo nobenega povoda braniti Turčijo, ki je 450 let pustošila slovenske, hrvatske in srbske pokrajine. Tudi nimamo nobene želje pomagati Grečiji, ki nas ni vprašala, ko je začela vojno. A v borbi za Carigrad in morske ožine moramo nastopiti diplomatično za ureditev razmer ob Carigradu tako, da bo tudi za bodoče zagotovljen mir. Ne bo pa miru prej, dokler slovanska Rusija ne dobi prirodnega izhoda na Sredozemsko morje, kamor pa ni druge poti razun mimo Carigrada. Naša diplomacija mora Rusijo v tem podpreti, da se mirnim potom, brez krvi uresniči njeno upravičeno stremenje. V tem sporu pa moramo nastopati tudi za to, da ne bo s svojimi upravičenimi željami po izhodu na morje potisnjena v ozadje Bolgarija, s katero bomo prej ali slej ena država. Zal, da mala antanta, katere vodstvo imamo sedaj v rokah ne več dr. Beneš, ampak dr. Ninčič, ravno sedaj ob tem sporu ne nastopa enotno in so se njene vezi pričele rahljati. Mala antanta je potrebna, a njena politika se mora dobro voditi.

Zvezda vodnica zunanje politike naše stranke je mir. Vsa zunanja politika stranke, ki hoče ohraniti mir, pa mora iti za tem, kako ohraniti dobro razmerje med narodi. Dobro razmerje se ohrani, če imajo narodi iste interese. Ravno katoliške stranke imamo več ko druge skupno z drugimi narodi. Zato naša stranka išče in sklepa prijateljstva s češkimi, poljskimi in katoliškimi strankami drugih narodov. Tudi z italijansko ljudsko stranko se pripravljajo ožji stiki. S tem bomo pred vsem našim neodrešenim bratom zagotovili tako stopnjo samostojnosti in svobode, da bodo zadovoljni.

Govorec o notranji politiki je povdarjal: Avtonomije nismo dobili. A danes po komaj enoletnici v ustavi uzakonjenega centralizma, so stranke, ki niso mogle dovolj slavospevov peti centralizmu, tam, kjer je bila naša stranka že pred leti: vso državo vladati iz enega središča ne gre! Demokratska stranka, nositeljica centralistične misli, je zadnji čas po svojih najboljših možeh stopila na isto pot, ki jo hodimo mi od prevrata sem: pot najširše samouprave pokrajin. Demokratska stranka se hoče očistiti vseh politično ali gospodarsko umazanih, koruptivnih elementov. S tem je že tudi dan razpad sedanje vlade. Nekateri pravijo, da Jugoslov. klub komaj čaka, da vstopi v vlado. To zmisel so imeli tudi podtaknjeni intervjuji z dr. Korošcem. Toda mi bi se bali iti pred volitvami v vlado, ki bo morala kидati toliko gnoja, da se sama ne oblata.

Dotaknil se je tudi uradniškega vprašanja in izjavil: Dasi smo v opoziciji, je dal Jugoslovanski klub svojim zastopnikom v odboru, ki rešuje uradniško vprašanje, navodilo, naj ne delajo nobenih ovir, da se uradniško vprašanje hitro reši, da gredo uradništvu na roko brez ozira na mišljenje. Naši poslanci v odboru so

tudi vsak dan na svojem mestu. Opozarjal je, naj uradništvo ne bo prelahkoverno do obljub vladnih strank, dokler za uravnavo uradniških plač ni pokritja. Goto krogi niti ne mislijo uradništvu sedaj pomagati, ker upajo, da se bo naša valuta dvignila in se bo s tem uradniško vprašanje samo rešilo.

Za dr. Korošcem, čegar govoru je sledilo dolgotrajno odobravanje, je govoril poslanec dr. Hohnjec, ki je že v jutro v svojem cerkvenem govoru moze opozarjal na njihovo vestno dolžnost, da so nositelji krščanske misli v zasebnem in družinskem življenju in da krščanskim načelom priborijo veljavo tudi v javnem življenju, v občini, v deželi in v državi. Na shodu je posebno podčrtal misel avtonomije in šolstva. Vihar ogorčenosti je završel med zborovalci, ko je omenil hlapčevsko-vladno blejsko resolucijo svobodomiselnega dela slovenskega učiteljstva, ki hoče samo državno, brezversko in sokolsko šolo ter nad svoje tovariše — katoliško misleče učitelje in krščanska mladinska društva kliče posebno državno nadzorstvo. Od takih hlapcev centralistične vlade si slovenski katoliški stariši ne dajo komandirati, kako se bodo njih otroci vzgajali! — Govornik je tudi govoril o nameravani davčni reformi. V drugih državah se davčna reforma izvršuje tako, da se upeljuje samo eden neposredni davek, namreč osebno-dohodninski. To se je zgodilo v Italiji, kjer so se 1. januarjem 1921 odpravili zemljiški, obrtni in hišni davek ter upeljal obsežni osebno-dohodninski davek. Pri nas pa se hoče ohraniti, odnosno vpeljati sedem Nemčiji si je država pridržala samo dohodninski davek, druge neposredne davke pa prepušča deželam v vrst neposrednih davkov: 1. na zemljišče, 2. na zgradbe, 3. na podyetzja in delavnice, 4. na obresti in rente, 5. na delo, 6. osebna dohodnina, 7. davek na imetje. V pokritje stroškov samouprave, pri nas pa centralizem vse davke kakor polip vlači v Beograd. S predloženo nesocialno davčno reformo bodo hudo udarjeni nižji sloji, pred vsem kmet.

Poslanec Krajnc je govoril o naši gospodarski politiki ter pokazal, kako neznajčajno, kmetskemu in delavskemu stanu neprijazno stališče zastopajo v vladi slovenski samostojneži.

Invalid Anton Tekavec je s svojim govorom o nesocialnem postopanju sedanje vlade z invalidi vzbudil v občinstvu globoko sočutje s temi ubogimi in ogorčenjem nad onimi, ki nimajo nobenega smisla za trpeče. Samo en vzgled ravnanja vlade z invalidi: Nekdaj je dobil invalid za otvoritev trafike 20.000 K posojila. Sedanja vlada je to svoto v dobi, ko je valuta padla skoro za polovico, znižala na 8000 K. Kako si naj siromak s posojilom 8000 K pomaga pri trafiki.

Na koncu zborovanja so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Z zadoščenjem ugotavljamo, da naša zahteva po avtonomistični ureditvi države, pred vsem vsled nemurnega delovanja Jugoslovanskega kluba pridobiva tudi v drugih delih države, celo med do sedaj centralističnimi strankami čimdalje trdnejša tla; izrekamo Jugoslovanskemu klubu svoje popolno zaupanje ter ga pozivamo, da v borbi za zakonodajno avtonomijo nedeljene Slovenije vztraja do zmage.

2. Protestiramo proti vpoklicu letnika 1898 v aktivno službo; z vpoklicem se dela krivica mladeničem, ki so služili vojaščino v avstro-ogrski ter jo doslužili v jugoslovanski vojski, od katere so bili kot dosluženi že enkrat odpušteni. Zahtevamo, da se vpoklicani letnik 1898 nemudoma odpusti od vojakov. Našim poslancem, ki so se za to zadevo že ponovno in odločno zavzeli, izrekamo za to svojo posebno zahvalo in jih pozivamo, naj uporabijo vsa sredstva, da vlada svojo krivično odredbo, ki zadene samo nekdanje avstro-ogrsk pokrajine, takoj ukine.

3. Obsojamo brezbriznost vlade, ki ni ukrenila ničesar, da bi se pasivni kraji preskrbeli z živim in krmom in tudi v proračun ni v ta namen postavila nobenega kredita. Ker živinorejci zaradi slabe in pičle kreme nujno potrebujemo živinske soli, zahtevamo, da vlada preskrbi in nakaže dovoljno množino živinske soli po znižani ceni. Pomaga se naj našim živinorejcem s krmili za živino, preskrbijo se naj tudi umetna gnojila.

4. Odločno zahtevamo, da vlada ukrene vse potrebno, da se zniža v Čehoslovaški carina za naš savinjski hmelj in da se novi trgi za naš hmelj, ki je glavni dohodek savinjskega kmeta, odprejo.

5. Najodločneje protestiramo proti nameravani osnovni davčne politike, ki bi zadela zopet najobčutnejše pred vsem nižje sloje. Zahtevamo pa, da se davčna politika preosnuje tako, da bo davčni vijak že vendar enkrat pošteno pritisnil vse doslej gotovo premalo obdavčene ali mnogo skoro popolnoma neobdavčene kapitaliste.

6. Zahtevamo, da se izdela tak invalidni zakon, ki bo vprašanje invalidov rešil vsestransko pravično ter da se podpore delijo enakopravno prečanskim invalidom in onim v Srbiji, tako da bodo mogli invalidi vsaj človeka dostojno živeti.

7. Najodločneje protestiramo zoper zapostavljanje katoličanstva v državi in zahtevamo popolno svobodo in enakopravnost katoliške cerkve v državi. Protestiramo zoper nameravani šolski zakon, ki bi vzel starišem pravico do odločevanja o vzgoji lastnih otrok ter izjavljamo, da ne bomo trpeli izločitve ali zapostavljanja veronauka in verskih vaj v ljudskih, meščanskih in srednjih šolah, nikdar! Preziranje in nezaupanje izrekamo svobodomiselnemu, sedanji centralistični vladi hlapčevsko vdinjanemu delu slovenskega učiteljstva, ki je dne 3. sept. na svojem zborovanju na Bledu sklenilo resolucije, katere preko in proti pravicam starišev in cerkve proglašajo šolo kot samodržavno napra

vo in vzgojišče brezverskega sokolstva ter nad stanovske tovariše — krščansko misleče učitelje in katehete, ter nad krščanska društva kličejo posebno državno nadzorstvo.

8. Obsojamo najostreje nejasno in nedosledno postopanje vlade v grško-turski vojni. Protestiramo že v naprej proti vsaki zunanji politiki, ki bi zapletla našo državo v kako vojno.

SAMOSTOJNEŽEV NE MARAMO POSLUŠATI.

(Dopis od Sv. Marjete ob Pesnici).

Pomislite g. urednik! Ljudstvo je obsodilo samostojne politične goljufe. Mermolja je za nedeljo, dne 24. septembra sklical pri nas javen shod z namenom, da nas nafarba, kakor nas je farbal pred volitvami leta 1920. A kakor hitro sta hotela Mermolja in mlinar Dobnik govoriti, je ljudstvo izreklo svoj glasni «ne!» Samo kakih osem mož je ostalo zvestih Vertojbčanu in to so: Grušovski Lipovšek, znani Hasl iz Vukovskega, vedno trezni Kurnik, Ahman, mlada Černka iz Jarenine in kar smo se najbolj čudili — naš upokojeni nadučitelj Černko.

Samostojna polomija se je vršila tako-le: Pred Krambergerjevo gostilno je Mermolja takoj po končani službi božji gorej omenjeni sedmerici otvoril «shod» in imenoval za predsednika Tone Lipovškega. Ko bi moral poslanec Dobnik iz St. Jurja nastopiti kot govornik, ljudstvo ni hotelo iti na zborovalni prostor, ampak je čakalo pred cerkvijo. Dobnik, Mermolja in Lipovšek so mahali z rokami in nas vabili doli. A naši se niso zmenili za njih «vabilo». Nato se je Dobnik ojunčil in je prišel gori. A ko je začel kvasiti svojo «samostojno» politiko, je ljudstvo — bilo nas je več stotin — zaklicalo kot en mož: «Ne maramo poslušati ne tebe, ne Mermolje. Pojdita odkod sta prišla!» Par stavkov, ki jih je izrekel Dobnik, je sledil vseobči smeh in krohот ljudstva cele marječke župnije. Dobnik si je grizel ustnice, Mermolja se je penil od jeze, a Lipovšek in Hasl sta grozila s pestmi. Vse zamanj! Cela fara se je strnila v močno, nepremagljivo vrsto proti samostojnim ljudskim zapeljivcem. Lipovšku se je izneverila celo Grušova. Vse, kar je še bilo poštenega v Samostojni, vse je pristopilo ta dan v tabor krščanske Ljudske stranke. Tako stá na primer spoštovana moža župan Verlič ter Iv. Thaler iz Grušove stopila na našo stran. Ljudje so spregledali, da nas Slovence vodijo samostojneži v popolni gospodarski in narodni pogin!

Ko so samostojni generali (brez armade) spoznali, da jih prav nihče ne mara, pa so ubrali vlogo «tožen-groša». Najprvo se je Dobnik spravil nad posestnika g. Gungla iz Jarenine in mu zagrozil, da ga ovadi sod-niji in toži, čeravno je bil Gungl miren. Dobnik, Mermolja in Lipovšek so si zapisovali vse može in fante, ki so izrekli kako besedo. Lipovšek je grozil: «Vi boste zaprili!», a Hasl je tulil: «Pred gerihht vas bomo lifrali!» A vse grožnje niso prav nič izdale. Glas samostojnežev je pri nas glas pijočega v puščavi. Gospod Gungl je pozval ljudi, naj mirujejo, a možje so izjavili: «Mi že vemo, kaj delamo!» Našim županom in zaupnikom kot rediteljem se ima Mermolja, Dobnik in Lipovšek zavaliti, da jih ljudstvo ni preteplo in linčalo. Politične zapeljivce, ki so nas Slovence prodali srbskemu centralizmu, bi bili fantje in možje po svoje obsodili, ako ne bi zmernejši našinci jih držali nazaj. A vsem se je zastudilo, ko je Dobnik popisoval naše može, ter jim grozil z ječo. Taki so: Če ne pleše tako, kot ti piska samostojni muzikant, pa te hoče spraviti v kajho! Te grožnje bodo tebi Mermolja, Dobnik in Lipovšek prešmencao drago prišle.

Ko smo se že dovolj dolgo igrali s samostojnimi generali, je pozval naš spoštovani domači župan gos-pod Senekovič zbrano ljudstvo: Zadosti ima Mermolja sedaj «zaupanja» Marječanov. Pustimo jih same. Mi pa, ki smo pri Kmetiski zvezi, pojdimo domov! In vse je odšlo. Ostalo je pred gostilno samo 7—8 Mermoljevcev. Ko so se ljudje veselih obrazov razhajali na vse strani, je vstal Mermolja in začel tuliti kakor raz-jarjen bik. Grozil je s povzdignjeno pestjo: «Spomnili se še boste samostojnih voditeljev!» Tako se je končal shod Samostojne pri Sv. Marjeti.

Po shodu so se Mermoljevci hoteli znesti nad g. Gunglom. Lipovšek mu je dejanski grozil. Iz obrazov samostojnih generalov se je brala neznosna jeza. Za St. Lenartom, Jarenino in Sv. Jakobom še tako velikan-ski poraz samostojnežev pri Sv. Marjetil!

Regiment pri Marjeti po cesti gre,
To krepka Ljudska stranka je.
Samostojne grize pri nas več ni,
Zato Mermolja kisto se drži.

Tedenske novice.

Slomšekova šestdesetletnica. 60letnica Slomškovke smrti se je na povelje višjega šolskega sveta v Ljubljani slovesno obhajala tudi po šolah v Sloveniji. Hvala-vredno je, da se prvega in največjega slovenskega ped-agoga (vzgojitelja) tudi spominjajo slovenske šolske oblasti. Še bolj bi bilo ne samo hvalévrudno, marveč i potrebno, da bi slovenski učitelji malo bolj pazljivo in vestno pogledali v Slomškovke vzgojne spise. V njih najdejo ta-le opomin: «Kdor slabe nauke daja, strup prodaja; kdor pa sveto vero kazi, mori in je najgrozovitejši ubijavec; potreba se ga je od daleč varovati.» Ako vpoštevajo ta opomin, morajo sokolskega duha, ki je kazitelj in ubijavec vere, pregnati iz šole ter sloven-sko mladino od daleč pred njim varovati. Naj slovenski učitelji počasi in prav skrbno prečitajo to-le Slomše-kovo kritiko: «Dvojno pregreho dosedanje šole po Slo-venskem imajo, katero vsak moder in pošten mož lah-

ko spozna in omiluje, ako ni slep. Prva pregreha je, da niso dovolj cerkvene, druga, da niso slovenske, kakorš-ne bi imele biti.» S to Slomškovko sodbo naj liberalni učitelji primerjajo svoje blejske resolucije, ki proglašajo šolo kot samodržavno ustanovo in naše šole brez-pogojno podrejujejo komandi iz Beograda, in bod-menda spoznali, kako daleč so od Slomškovkega duha. Naj bi slovenski učitelji tudi ne pozabili teh Slomše-kovih besed, ki jih je njim kot spomin na 60letnico Slo-mškovke smrti na velikem shodu SLS v Celju preteklo nedelje zaklical poslanec dr. Hohnjec: «Šola pa, če pra-va ni, je boljše, da je ni!»

Dva srebrna jubileja. Dne 19. sept. je obhajal pri Sv. Andražu pri Velenju župnik g. Maks Ocvirk srebrni jubilej svojega mašniškega poklica. Na predvečer so mu napravili občani podoknico z razsvetljavo. Pevski zbor je zapel več lepih pesmi, nakar sta pozdravila č. jubilanta g. župan Brinovšek in g. Kuhar iz Dobriča. Povodom njegovega jubileja ga je imenoval občinski odbor svojim častnim občanom. Velika množica, ki se je zbrala ta večer, je pričala, kako priljubljen je žup-nik Maks Ocvirk v svoji župniji. Častitemu jubilantu kličemo: Bog ga ohrani še dolgo v naši sredini! — Pri St. Vidu nad Valdekom je slavil dne 24. t. m. tamošnji g. župnik v krogu svojih duhovnih tovarišev, sorodni-kov in župljanov 25letnico, odkar pastiruje to župnijo. Da bi župniku pokazali svojo hvaležnost in ljubezen, so fantje prijazno ledino pred župniščem in cerkvijo okrasili z visokimi maji, ki so jih dekleta ovenčala z lepimi vencami in zastavicami. Gromenje topičev je pri-vabi na visoki hrib ne le domačine, ampak tudi okoli-čane k tej redki cerkveni slovesnosti. Z napeto pozor-nostjo smo poslušali škalskega č. g. dekana, ki je v le-pih besedah nam v spomin poklical, kar je g. župnik v teh 25 letih storil v naš časi in večni blagor. V znak priznanja župnikovega zaslužnega delovanja je tudi g. okrajni glavar iz Slovenjgradca g. jubilantu pismeno čestital ter sam zadržan, se dal zastopati pri slovesnosti po g. okrajnemu komisarju.

Poroka. Naš odličan somišljenik in znan kmetiski govornik g. Anton Gojčič iz ugledne veleposestniške rodbine v Orehovi vasi pri Slivnici se je dne 27. t. m. poročil z vdovo gospo Rozo Brenčič, rojeno Pišek, posestnico iz Ragoznice pri Ptujju. Novemu paru obilo sreče!

Smrtna kosa. V Slov. Bistrici je dne 26. septembra po dolgi, mučni boleznii umrl g. Peter Novak, hišni posestnik in gostilničar. Pokojnik je bil pri vseh, ki so ga poznali, nad vse priljubljen. Pred skoraj 50 leti je začel v bistriškem okraju delovati na narodnem polju ter ima nevenljive zasluge za probujno narodne zavesti. G-orvoril in navduševal je ljudstvo na mnogih shodih in v prijateljskih družbah za narod slovenski. Stari nemš-kutarji seveda so ga sovražili in ga preganjali ter mu delali težave povsod, kjer so le mogli, pa Peter ni ob-ujal. Blagi pokojnik je pa bil tudi veren, zvest sin sv. katoliške Cerkve in je kot tak tudi umrl. Ko se je usta-novila Kmetiska zveza, je vstopil v to organizacijo, je za njo delal in živel. Bil je tudi deželni poslanec v Grad-cu. V volilnem okraju Konjice—Slov. Bistrica je dobil pri volitvi dne 17. maja 1909 od 1661 glasov 1190, nje-gov nasprotnik, štajercijanec Ludovik Kresnik, pa sa-mo 454. V deželnem zboru je bil naš Peter ob času ob-strukcije ognjevit in neustrašen branitelj pravic slo-v. ljudstva. V Slov. Bistrici je bil soustanovitelj posojil-nice, katero je z vso vstrajnostjo vodil nad 20 let. Petra ni več, šel je počivat od svojega truda in dela — a nje-gov spomin v slovenjebistriškem okraju ostane trajen!

Smrt našega uglednega moža. (Dopis iz Pódsrede). Dne 23. septembra smo spremili k večnemu počitku Je-žefa Vimpolšek, Bil je mož, ki ni nikdar prikrival ali menjaval svojega katoliškega prepričanja. V hudih bo-rah je bil vedno med prvimi, ki so branili v kozjanskem okraju pravice katoliškega ljudstva. V najtežavnih urah mu ni nikdar klonil pogum, ni venelo zaupanje v boljšo bodočnost. Ko je že nosil v sebi kali smrtne bo-lezni — in tega se je dobro zavedal — je še organiziral Kmetisko zvezo v obsotelskem delu kozjanskega okraja. Bil je mož dela in vztrajnosti. — Veselil se je 17. sept. ko je krščansko ljudstvo manifestiralo na krasno us-pelem shodu v Kozjem. Osebo ni bil več navzoč. Pri-pravljjal se je na smrtni postelji na odhod. Odišel je! Bog mu bodi plačnik!

Smrt Slovenca na Vestfalskem. Iz Gladbecka nam poročajo: Tako lepega pogreba še ni imel nobeden Slo-venec v Nemčiji, kakor rudar Martin Dobravec, ki je umrl 28. avgusta t. l. v bolnišnici v Gladbecku. Gotovo 90 odstotkov vseh Slovencev iz Gladbecka in okolice se je udeležilo tega pogreba. Spremljalo ga je osem dru-štvenih zastav. Martin Dobravec je bil doma iz Gorjan pri Pódsredi in 55 let star; meseca maja je še obiskal Lurško Mater Božjo v Rajhenburgu in svojo milo do-movino. Bil je izvrsten mož. Imel je 12 otrok in vendar se je trudil in delal za slovensko društvo neprenehoma z največjo nesebičnostjo in požrtvovalnostjo. Vsem kristjanom je dal najlepši vzgled, celo v delavnih dneh je obiskal večkrat cerkev; sveto obhajilo je prejel naj-manj vsaki mesec. Vestfalski Slovenci obžaljujejo zelo smrt tega izvrstnega moža. Ohranili bodo svojemu do-bre mu prijatelju Martinu Dobravcu hvaležen in trajen spomin. Naj počiva v miru!

Bela žena. Na Gornji Polskavi so pokopali dne 21. sept. občespoštovanega moža—posestnika Vincenca Ozu iz Ogljensčaka. Rajni je bil dolga leta cerkveni ključar. Dosegel je starost 63 let. Zapušča 6 otrok, ki so vsi vz-gojeni v krščanskem duhu. N. v. m. p.! — V Špolju je umrl Janez Samec, posestnik in lastnik žganjarije. Po-kojni je bil rodem iz Čeršaka pri Št. Ilju, odkoder se je pred vojsko izselil v Špilje. — V Brežicah je umrl Bo-

gomir Haler, sin lani prerano umrlega upravitelja bre-žiške bolnišnice Antona Haler. Svetila mu nebeska luč!

Vse Dekliške zveze naj takoj naznanijo tajništvo Slov. kršč. socialne zveze (M. Krajnc) v Celju, hotel Beli vol: svoj odbor (posebej naslov predsednice), šte-vilo članic, število sestankov v letošnjem letu. — M. Krajnc, tajnik.

Zadružni tečaj. Zadružna zveza v Ljubljani bo pri-redila letošnjo zimo na Stajerskem dva zadružna teča-ja za posojilnice, enega v Celju, enega v Mariboru. Te-čaji so namenjeni v prvi vrsti našim posojilniškim taj-nikom in funkcionarjem, pa tudi vsem drugim, ki se žele seznaniti s poslovanjem naših kreditnih zadrug. Osobito mnogi mduhovnikom bodo tečaji dobrodošli. Čas tečajev se bo objavil pozneje. Prijave je pošiljati na oddelek Zadružne zveze v Maribor.

Krščanskomisleči obrtniki se organizirajo po okra-jih. V kratkem se vršita ustanovna shoda okrajne obrt-ne zveze v Ljutomeru in Slov. Bistrici. Dan zborovanja in lokal bomo pravočasno javili. Za Slov. Bistrico in celi okraj sprejema prijave za Obrtno zvezo g. Karol Stupan, tesarski mojster v Slov. Bistrici. Tudi za Ptuj in Ormož se vršijo predpriprave za obrtno organizacijo. Informacije za Obrtno zvezo daje začasno predsedstvo Obrtne zveze v Mariboru, Vetrinjska ulica 3.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Za Dijaško večerjo so sedaj darovali gospodje: Stolni proš dr. Matek 100 dinarjev; prof. dr. J. Hohnjec, nar. poslanec 100 dinar-jev; neimenovan po kn. šk. ordinarijatu 100 dinarjev; Vincencijeva družba pri oo. frančiškanih v Mariboru 100 dinarjev; prof. Ivan Hutter, grad Sv. Jurij v Pes-niški dolini 100 dinarjev; dekan Josip Dekort, Sv. Frančišek 100 dinarjev; vseučilišni profesor dr. Fr. Lukman (1. obrok) 75 dinarjev; Poslanec Franc Žebot 50 dinarjev; posestnik Prešern v Studencih 25 dinar-jev; umirovljeni župnik Fr. Ogrizek, Vojnik 100 dinar-jev; na gostiji Josipa Gornjak in Kunice Vraber na Sp. Kapli so nabrali gostje 257 dinarjev 50 para; v veseli družbi pri Vrbnjaku v senčaku se je nabralo 80 dinar-jev; pri blagoslovljenju križa pri g. Valentinu Kavčiču v Stavenskem vrhu, župnija Sv. Peter v Gor. Radgoni se je nabralo 150 dinarjev. Ko so prišli Studeničani po nove zvonove za Sv. Lucijo, so pripeljali seboj 14 vreč krompirja, 3 vreče jabolk in 2 kg zabele za enakomerno razdelitev med «Dijaško kuhinjo in «Dijaško večerjo». Dr. Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne je kupil in Dijaški večerji daroval žlice, vilice in nože za 900 din. Vsem darovalcem prirsčna zahvala. Blagajnik.

Narodni socialisti na deželi. (Dopis iz Dobja.) Na kvaterno nedeljo je imel pri nas shod narodni socija-list R. Dobovišek. Shod po prvem sv. opravilu se mu je popolnoma izjalovil, zato je močno agitiral med drugim sv. opravilom in zboljšal skupaj peščico poslušalcev. Prav po pravici je udrihal po samostojnežih, končno se je seveda spravil tudi na dr. Korošec in rekel, da ga on ljubi, da pa dr. Korošec hudo laže, da govori proti učiteljem in o križu, ki ga hočejo vreči iz šole; to je le izmišljotina SLS. Ko je končal svoj govor, je vabil k pristopu v NSS. Pristopil je pijani šklucman, ki je mislil, da bo kaj pijače, in pa večzenski Kačerjev Ja-nez. Ko je videl, da ni uspeha, pa je šel po gostilniški sobi od pivca do pivca, kakor kakšen prosjak z lajno na rami in tako prosjačil podpise. Dobil je pa le sarao par samostojnih backov, ki splot ne vejo ne na levo, ne na desno. Od naših pristahev ni odpadel nihče. Res-nici na ljubo pristavljamo, da je R. Dobovišek zelo slab govornik, kakor jih v Dobju nismo vajeni.

Wranglovci-pograničarji so vedno bolj nasilni. — Evo novih dokazov: Na Plavcu je ob okrajni cesti nek Wranglovec silovito pretepal neznanega moža. Pog-raničar je moža suval s petami in ravnal z njim po živinsko. S hribov so ljudje pritekli in prosili Wrang-lovca, naj vendar tako ne muči neznanega človeka. Pri stav g. Cvilaka J. Kramberger je kritikoval nečloveško ravnanje. In kaj se zgodi? Pridejo trije graničarji ter tirajo g. Krambergerja v svojo kasarno, kjer so ga ne-usmiljeno batinali. — Župana g. Krena na Plavcu je komandant graničarjev hotel preteptati, ker g. župan ni maral igrati ulogo njegovoga sluga. Zaprl ga je v svojo sobo in tam surovo postopal z njim. — V Št. Ilju je dne 23. t. m. graničar od zadaj ustrelil potnika na avstrijs-kem ozemlju. — Divjaštva Wranglovcev so vedno več-ja. Kedaj bomo rešeni te demokrasko-samostojne vla-dine milosti?!

Kaj je novega na Dobrni pri Celju? V nedeljo, dne 17. septembra je bila blagoslovljena nova lična kapeja Lurške Matere Božje na posestvu g. župana Goloba v okolici Klanc. — Nagloma je Bog odpoklical k sebi Jo-žefa Osetič, ki je bil mnogo let v ruskem ujetništvu. Doma je bil požrtvovalen strelec pri cerkvenih sloves-nostih. N. p. v. m. — Dobrnčani so začeli zbirati pri-spevke za veliki zvon! Znani po svoji požrtvovalnosti pa res znajo zbrati še to veliko svoto in dobiti — veliki zvon, kakršen je bil prej!

Zaklal štiri brate. V bosanskem selu Modran blizu Dervente se je doigrala v noči od sobote na nedeljo — strašna žaloigra med brati. Mladi seljak Mijo Pavlič je povedel k hiši mlado gospodinjjo in pri tej priliki se je vršila običajna velika slava. Ko so se mladenič in gos-titi malo napili, se je začel ples kola ob sviranju tam-burašev. Okoli polnoči se je začel prepir med gosti. — Bratje: Pero, Ante, Mijo in Ilija Nujič so se sprli z bra-toma Franjom in Antonom Barišičem. V prepiru sta z-grabila dva Nujiča kolce ter navalila na Barišiče. Ante Barišič je bil kmalu premagan, ranjen na glavi in se je zgrudil na zemljo. Ko je vidil Franjo Barišič svojega brata na tleh, potegne nož in zabode enega Nujiča. Ost-tali bratje Nujiči so navalili na Franja, a ta je zaklal enega za drugim. Za nekaj trenutkov so obležali vsi 4 bratje Nujiči mrtvi. Med pokolom je nastal med gosti

da so kar pobegnili na vse strani. Od štirih zadržanih Nujičev so bili trije oženjeni in zapuščajo vdove s pet nepreskrbljenih otrok. Morilec Franjo Barišič predal sam zandarjem.

Uden umor. V Osijeku so svoj čas našli v mestni hiši 75letnega Dragutina Nemeškala z razbito lo-
V nezavestnem stanju so ga prepeljali v bolniš-
kjer je po par urah izdahlil brez zaslišanja. Po
petih dneh so našli na hodniku ubožnice krvavo
in Nemeškalovo listino z nekoliko denarjem.
ali so, da je sekira last Marije Lechner iz Novega
in jej je bila ukradena. Naenkrat za tem so za-
umiti, da je ubil Nemeškala ubožec Viktor Zandt,
pokojni prosil večkrat pred smrtjo svoje tovari-
ubožnici, naj ga eden ubije in Zandt je nečak M.
erce, lastnice sekire. Po uboju Nemeškala je pa
pobegnil iz ubožnice, a so ga našli, ga dovedli v
to, kjer so dognali, da je nor. Predno so Zandta
li norišnici v Stenjevec, je priznal, da je ubil s
Nemeškala na njegovo lastno prošnjo.

Prežljivi gostje. Od Sv. Marjete ob Pesnici nam
ajo: O priliki blagoslovljenja Mulečevega novega
v Dragučovi dne 24. t. m. so zbrani gostje daro-
22 K za Dijaško kuhinjo. — Omenjeno bodi, da
anc in Neža Mulec, ki sta oskrbela novi križ, da-
za nove zvonove 11.000 K. Izreka se jima javna
la!

Gospod dr. Zoran Jošt se je naselil kot praktični
nik v trgu Zalec, kjer ordinira v Kodretovi hiši,
I. nadstropje.

IZPRED SODIŠČA.

Umor v gozdu. Lani sta šla dva delavca skozi gozd
Kostanovici (Prekmurje). Iz gozda sta čula klič
gmoč in odhitela v označeno smer. Med potoma
rečala bežečega 26 letnega posestniškega sina Šan-
Kalmana, ki je držal v okrvavljeni roki bajonet
mokres. Kmalu sta našla v gozdu mrtvega po-
škega sina Aleksandra Novaka. Pred poroto se je
nan zagovarjal s silobranom, češ, da ga je Novak
del. Prič pri umoru ni bilo. Dasi sta bila oba, Kal-
in Novak razpraskana in razrgana, kar dokazuje,
je med njima vršil hud boj, vendar so za Kalma-
le okolnosti zelo obtežilne. Tudi zdravniki izve-
so oddali obtežilno mnenje. Po krivdoreku poro-
je sodišče obsodilo Šandorja Kalmana na smrt
šalah.

Ljubosumnost — vzrok uboja. V Strnišču pri Ptu-
vi večje število ruskih družin. Med temi je tudi
baronica Elizabeta Knoringova s svojo hčerko
o, katere mož se že več let pogreša. Benjamin Mi-
vič Svečnikov se je zaljubil v mlado gospo Lidijo
ž njo tudi zaročil. Ko je Lidija zbolela, je priha-
njej zdravnik dr. Scheuchenauer iz Ptujja. Med
nikom in okrevajočo bolnico se je razplela ljube-
ka vez, ki je potisnila zaupljenega Benjaminja po-
ma v ozadje. Svečnikova je to tako bolelo, da je
ilvestrov večer lani počakal zdravnika, ko je le-
tal iz Ptujja, in ga udaril z železno cevjo po glavi
silno, da ga je na mestu ubil. Porota je spoznala
nikova krivim uboja in ga je sodišče obsodilo na
leta težke ječe.

Navraten umor. Rihard Rosenfeld je imel svojo
v Podvincih pri Ptujju. Nekega dne so našli
felda mrtvega v njegovem skladišču. Truplo je
o sem vbodljajev. Sum je letel na dva fanta, ki
e ob kritičnem času plazila okrog Rosenfeldovega
išča. Po opisov sosedov so orožniki prijeli Aloj-
olaka, ki je svoje dejanje tajil in ni hotel ničesar
vedati o svojem pajdašu. Okolnosti pa so dokazale
vo krivdo in tudi priče so izpovedale obtežilno.
asnemu krivdoreku porotnikov je sledila obsodba
rt na vešalih.

Družinski prepiri — umor. V Pacinju sta žive-
o zakonska Zelenikova. Naenkrat je začel mož po-
ti ljubosumen na svojo ženo, kakor pravijo, brez
ega vzroka. Iz neutemeljenih očitkov so nastali
ri in srečni zakon se je prelevil v pravi peklo. Pu-
ega je mož začel zapravljavati in pijančevati. To je
nilo ženo v obup in je nekega jutra zamahnila s
o na spečega pijanca ter ga lahko ranila. Oče mo-
letni užitek, ni mogel tega več prenašati in je svo-
sina ubil na postelji s sekiro. Starček je krivdo
nal ter prosil sodišče, naj se zaslišijo tudi priče,
ko dokazale, da je bil sin res pijanec in zapravlji-
očim je bila snaha poštena žena. Sodišče je pro-
godiilo in preložilo razpravo.

Umorahnišni nižni. 27letna Marija Grafoner se je
čila s 54letnim bogatim posestnikom Ant. Fort-
erjem iz Ščavnice. Pravzaprav se ni poročila s po-
nikom, pač pa z njegovim posestvom, kakor je sa-
priznala. Ze pred poroko je imela nedovoljeno zna-
nezakonskega otroka s Petrom Zemljičem. To
je je nadaljevala tudi še po poroki, dočim svojega
škega moža ni pustila k sebi. Večkrat se je izra-
da bi bilo treba spraviti s poti «starega deda»
o je do preprirov in ona se je svojega moža tudi de-
o lotila, pri čemur sta ji pomagala njena brata
in Ivan Grafoner. Fortmüller je slutil, da mu ti
ajo po življenju, zato je nočeval v hlevu in vsako-
trdno zapahnil vrata. Ko je spoznal, da mu je
o katero je vzel tudi na soposest, postala nosna z
im ljubimcem, je vložil tožbo za ločitev zakona.
je zavedala, da bo ločitev izvršena po njeni kriv-
da bo morala zapustiti lepo posestvo brez vsake
odnine, so našli dne 24. marca 1921 zjutraj Fort-
erja mrtvega pred hlevom v nekem košu. Kdo je
lec? Vse okolnosti in znamenja vodijo k temu, da
Marija Fortmüller in njen ljubimec Peter Zemljič
na njena dva brata, da sta s sekiro ubila Fortmül-

lerja. Kot soudeleženca sta sedela na obtožni klopi se
Franc Zemljič in Ciril Mihelič. Pred poroto se je po-
kazalo, da sta Marija Fortmüller in Peter Zemljič pov-
ročila smrt Antona Fortmüllerja. Na podlagi krivdo-
reka porotnikov je sodišče obsodilo na smrt in vešalih
Marijo Fortmüller in Petra Zemljiča, vse druge obto-
žence pa oprostilo.

Gospodarstvo.

Ali je res? «Jugoslovanski Lloyd» piše z dne 27.
avgusta, da je naša vlada dvignila izvozno colnino za
fina vina od 600 na 800 dinarjev za 1 hektoliter. Pro-
simo naše poslance, da primejo našega poljedelskega
ministra, samostojnega gospoda Puclja, ako je ta no-
tica resnična, ker tega skoraj ne moremo verjeti. Mor-
da pa je pomota in se zamenjava uvozna in izvozna
colnina.

Ljutomerske gorice. Tu in tam se že oglašajo kup-
ci za novi most in prve kupčije so bile sklenjene po
22—25 K za liter na kolodvor postavljeno. Vina je pre-
cej in splošna trgatav bo začela okrog «Terezijinega»
(15. oktobra), ako bo količkaj lepo vreme. Pri ugodnem
vremenu pa bodo mnogi vinogradniki počakali še en
teden s trgatvijo, da dobijo boljše kapljico.

V Celju se že prodaja novi most. Liter stane 40—44
kron.

Vrtnarska razstava, ki jo je priredilo vrtnarsko
društvo v Mariboru, je imela svoj popolni uspeh. Ob-
iskalo jo je več vrtnarjev iz cele naše domovine, ki so
se vsi prav laskavo izrazili. Mariborski vrtnarji hočejo
svoja podjetja izpopolniti in polagoma tudi to veleva-
no panogo napraviti neodvisno od inozemstva s tem,
da bodo nudili po nizkih cenah dobro seme in prvo-
vrstne rastline. Uzorni vrtič, katerega je priredilo to
društvo, je privabil mnogo ljubiteljev vrtnarstva, ka-
terega so bodočie tudi oni oprijeli — te naše ve-
levažne panoge, ki je ne le za narodno gospodarstvo,
marveč tudi za narodno moralo in narodno vzgojo ve-
levažnega pomena. Prihodnje leto namerava Vrtnarsko
društvo svoje delo nadaljevati s tem, da bo razposlalo
za vzorne vrte in lepo okrašena okna v mestu posebne
nagrade. Tudi z oddajanjem semen in sadik bode št)
društvo občinstvu na roko, posebno pa šolam in ubo-
gim slojem ljudstva, katerim zadnjim se bo delilo tu-
di brezplačno.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Opozar-
jamo še enkrat na predavanje g. ravnatelja Andreja
Žmavca: «O trgatvi, stiskanju grozdja in ravnanju z
vinskim mostom». Vrši se v nedeljo, dne 1. oktobra v
dvorani vinarske in sadjarske šole. Začetek ob 9. uri.
Povabljen je vsak, ki se zanima za to stvar.

Splavarjem v okraju Gornjigrad! Z ozirom na pri-
tožbe glede postopanja s splavarji pri pristaniških ka-
pitanatih ob Savi sem pri direkciji rečnega saobračaja
v Beogradu izvedel sledeče: Vsak splavar se mora ja-
viti pri kapitanatu v Sisku, predložiti svoje uverjenje
in plačati pristojbino. Plača se za 100 kg lesa 1 krona.
Kapitanat ima tabele za izračunanje teže lesa; navadni
les, ki se vozi s splavi, tehta 1 kubični meter 560 kg.
Pri drugih kapitanatih se ni treba javiti, in ni treba več
plačati, le pri zadnjem kapitanatu, kjer se izkrca blago
se predloži uverjenje, plačila ni nobenega. Ako je kdo
preveč plačal, ali celo večkrat moral plačati, naj mi
javi, pošlje pobotnice, ozir. javi priče, ki lahko potrdijo
plačilo; bom delal na to, da se mu vrne preveč plačani
znesek. — Vlad. Pušenjak, narodni poslanec.

Gornja Radgona. Daleč so bili znani v prejšnjih
časih med ljudstvom živinski sejmi v Radgoni. Od vseh
strani okoliških občin so prihajali kupci in prodajalci
blaga in živine. Sam sem se mnogokrat udeležil teh
sejmov in se še dobro spominjam, da sem slišal ob teh
priložnostih večinoma slovensko govoro, Nemci so
skoraj izginili med množico. Teh sejmov, ki so sedaj v
Radgoni postali malopomembni in za Slovence nedo-
stopni, sedaj silno pogreša ljudstvo iz okolice. Potrebni
so mu radi medsebojne izmenjave plemenske živine,
radi boljše in lažje prodaje živine sploh in nakupa
blaga. Skrb občine v Gor. Radgoni bi morala biti, skrb
ti za prireditev takega sejma, tembolj, ker je ljudstvo da
leč na okoliš nevoljno nad malomarnostjo poklicanih,
ki ne priredijo možnosti sejma. Človek si more misliti,
da ves občinski odbor spi, ali pa je občinsko vodstvo
tako nesposobno, da ne uvidi, kako bi tak sejm de-
našal obilen dobiček vsem panogam tukajšnje obrti in
bi koristil občini in ljudstvu, ker se nič ali vsaj veli-
ko premalo pobriga v tej zadevi. Ker je tukajšnji pro-
stor kot neposredno obmejno tržišče tako ugoden, —
saj bo privabil številne kupce celo iz oddaljenih mest
sosedne države, — pozivamo v okraju izvoljene zastop-
nike ljudstva, da se zganejo in storijo svojo dolžnost v
prospeh trga in zadovoljnost tistih, ki jim je mnogo do
tega.

Na živinski sejem v Mariboru dne 26. septembra
se je prignalo 119 volov, 5 bikov, 339 krav in 1 konj.
Cene so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže 32—34 K,
poldebili 28—31 K, plemenski voli 28, biki za zakol
17—20 K, debele klavne krave 25—29 K, plemenske
krave 19—22 K, krave za klobasarje 14—18 K, molzne
krave 19—25 K, breje krave 19—25 K, mlada živina
21—33 K.

Mesne cene v Mariboru. 1 kg prvovrstnega volovs-
kega mesa stane 68 K, drugovrstnega 60 K, meso krav,
bikov, telic 44 K, 1 kg prvovrstnega telečjega mesa sta-
ne 68 K, drugovrstnega 60 K, svežega svinjskega mesa
90 K.

Na svinjski sejm v Mariboru dne 22. septembra se je
pripeljalo 279 svinj in 2 kozi. Cene so bile: Mladi prašiči
5—6 tednov komad 300—600 K, 7—9 tednov 900—1500 K, 3
—4 mesce 1600—1700 K, 4—6 mesce 2500—3600 K, 8—10

mesce 3500—4000 K, 1 leto 5500—6600 K. Pol pitane za za-
kol 1 kg žive teže 60—65 K, koze komad 600 K.

Poštno in brzovjavne pristojbine zopet zvišane. V
Beogradu so nam vnovič zvišali poštno in brzovjavne
pristojbine in sicer kar za 100 procentov. Tako n. pr.
stane navadno pismo do 20 gramov teže 1 dinar, za
vsakih nadaljnih 20 gramov še po 50 para več. Navad-
na dopisnica stane 50 para, dopisnica z odgovorom 1
dinar. Pristojbina za priporočbo stane 2 dinarja. Za
postne nakaznice do 25 dinarjev je plačati 1 dinar, od
25 do 50 dinarjev 1.50 dinarjev, od 50—100 dinarjev 2
dinarja, od 100—300 dinarjev 4 dinarje, od 500—1000
dinarjev 5 dinarjev. Za blagovne vzorce je plačati za
vsakih 50 gramov 20 para. Za denarna pisma pristoj-
bina za priporočena pisma iste teže še tudi vrednostna
pristojbina in sicer do 100 dinarjev 1 dinar, od 100—
500 dinarjev 2 dinarja, dostavnina 2 dinarja. Pristoj-
bina za ekspres-pošiljke znaša 2 dinarja. Tudi pristoj-
bine za brzovjavke so zvišane. Pristojbine za poštno pa-
kete ali zavoje so ostale nespremenjene.

Hmelj. IV. brzovjavno tržno poročilo. Nürnberg, 20.
sept. 1922. 400 bal prodanih, prima nespremenjen, sred-
nji pri nazadujočih cenah.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 258—266
naših kron, francoski frank stane 19.80 naših kron. Za
100 avstrijskih kron je plačati 0.35—0.37, za 100 čeho-
slovaških kron 800—832, za 100 nemških mark 19 in
za 100 laških lir 1108 jugoslovanskih kron. V Curihu
znaša vrednost naše krone 1.80 centima (1 centim je
1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone
poskočila za 5 enot.

Dopisi.

Remšnik na Radlu. Zaobljubljena kapela. Poleg
farnega patrona sv. Jurija častijo Remšničani prav
vneto nebeško kraljico Marijo Devico. Najlepša nedelja
pri nas je ona, po Marijinem obiskovanju, šentjurska
gospojnica. Cerkvčnih shodov ob Marijinih godovih in
procesij v Puščavo in Brezno se naši ljudje vsikdar
udeležujejo s pobožno molitvijo v obilnem številu. Na
kvaterno nedeljo, dne 24. sept. t. l. pa so blagoslovili
med vojsko, od kmetskega sina Jurija Helbl, p. d. gor-
nji Marl, ki se ni vrnil iz vojne, naročeno, od sedanjega
posestnika g. Maksa Grögl, z veliko požrtvovalnostjo
postavljeno lično kapelo s kipom lurske Gospe. Zidar-
ska dela je opravil gospod Erhart, kleparska gospod
Lešnik, slikarska gospod Renat, vsi iz Maribora. Ob
blagoslovitvi se je zbralo nad sto možkih in dvakrat
toliko žensk — vsem je ugajala zelo lepa oblika, rekel
bi male cerkvice, Bogu v čast, Mariji v slavo. Navdu-
šena govora o pomenu Marijinih znamenj ob potih
življenja, pa o Marijini pomoči v vojskah in bojih
človeških ter dve mični pesmici Brezmadežni na čast je
povišalo slovesnost cerkvenega obreda.

Tolstivrh-Guštanj. Guštanjski tajnik vulgo Anton
Žeja misli, da je modrost z veliko žlico zajemal, mi ve-
mo pa, da je puhloglavec. Kot pošteniaki okoličani mu
svetujemo, da nas pusti pri miru in ne zmerja s «ču-
ki», drugače zna začutiti lepega dne kmetske pesti. Že-
ja oziroma Košutnik v Guštanju je jadrjal že v vseh po-
litičnih vodah, sedaj pa hoče radi dobička, ker čuti ob-
činske volitve, v internacionalni vodi, naj bode brez
skrbi, tudi potem mu lahko pokažemo občinsko mejo.
Nerazumljivo nam je, da gospod gerent trpi v uradu
pijančka in pretepača; morda gerentu tudi ni znan,
da omenjeni tajnik podpisuje akte, katere sme podpisati
le občinski predstojnik, na primer izjave o zanesljivosti,
katere daje najraje gostilničarkam (Legnar); mo-
krota je blizu. Vzorni Tone Žeja je danes, ko so ga za-
pustili, vsaj lokalno nekdanji protektorji, si znal pri-
dobliti vodstvo takozvane inteligence. Mož se rad po-
baha z nekakim bogastvom, ako je istina, naj gre in
pusti svoje mesto človeku, ki je bolj potreben, kakor
on! —

Sv. Martin na Pohorju pri Slov. Bistrici. Dne 25.
julija je najbrže maščevalna roka uničila posestvo s
hlevom ter precej sadnega urevja Jožefu Dvoršak, p. d.
Pesjak. Zgorelo mu je popolnoma vse; pa našli so se
dobrotniki ter mu mnogo pomagali z denarjem, lesom
itd. Pogorelec se zahvaljuje za dare tem dobrotnikom
od Maribora in Slov. Bistrice do Smartna. Požar mu je
napravil škodo za 500.000 kron. Zavarovan je bil sa-
mo za 7000 kron. Pogorelec še prosi dobre ljudi za pod-
poro. Pri tem ognju je bil skoraj trgovec Leopold Vor-
ša smrtno ponesrečen.

Smartno ob Dreti. Zadnji shod KZ, na katerem so
se nesmrtno osmešili naši samostojneži, navdaja z ve-
likim veseljem naše pristaše, ki se zavedajo, da poštena
stvar mora zmagati. Lesni trgovci v okraju, po večini
samostojneži, se zelo hudujejo radi grdih psokv lesnega
trgovca Severja, ki je nas kmete zmerjal z «gorjancii»,
ki se pustijo plaušati. Vprašamo Leverja, katerega ime
je tiskarski škrt v zadnji številki spremenil v Sever-
ja, ali nas ni on tisoč in tisočkrat «plaušal» s slabimi
cenami za les, dobil od nas les ter obogatel. Kmetje od
Sv. Jošta in drugi, ki smo v očeh liberalca, kapitalista
Leverja «gorjancii», ki nič ne znajo, mu ne bomo več
dali prilike, da bi bogatel na naš račun, obrniti se bomo
na našo kmečko združeno organizacijo Gospodarsko
zvezo v Ljubljani, Dunajska cesta, katera tudi kupu-
je les v našem okraju in katera porablja dobiček v
kmečke namene, ne kakor liberalac Lever za liberalno
politiko in razgrajanje na naših shodih. Časi so mi-
nuli, ko so lahko liberalci brezsrčno izkoriščali kmeta
in delavca ter ga še povrh zasmehovali. — Postopanje
Leverja pa jasno dokazuje, da Samostojna ni stranka
pravih kmetov, temveč kmetskih pijavk, kakor Lever,
Zidar in še nekateri v našem okraju.

(Nadaljevanje dopisov na 7. strani.)

Draginja strahovito narašča dan za dnem; navzlic temu pa se po prav čudovito nizkih cenah prodaja sedaj pravkar došlo in še vedno prihajajoče vsakovrstno manufakturno in modno blago v največji izbiri pri dobro znani, novourejeni tvrdki Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16. Enkratni poskus zadostuje, da postanete stalen odjemalec te solidne trgovine.

Prostovoljno gasilno društvo v Razvanju pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 1. oktobra, v gostilniških prostorih g. Černe v Razvanju društveno veselico, vinski otргatev ter godbo. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 5 dinarjev za osebo. Avtomobilska zveza od Kralja Petra trga. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, se vsi prijatelji in dobrotniki tega društva vabijo na obilen obisk. — Odbor.

Posojilnica v Slov. Bistrici naznanja, da je gospod

Peter Novak

poseljnik, bivši deželni poslanec, vladni komisar okr. zastopa in okrajne hranilnice, soustanovitelj in dolgoletni vodja posojilnice

po dolgotrajni mučni bolezni, danes dne 26. septembra 1922 ob pol 10. uri predpolodne mirno v Gospodu zaspal.

Odličnemu slovenskemu prvoboritelju bo di ohranjen blag in trajen spomin.

Slov. Bistrica, dne 26. septembra 1922.

Izjava.

Ker se me sumi in dolži dopisovanja zadnjih člankov iz Mozirja v Vašem listu, prosim, da Vaše uredništvo pojasni, da jaz nisem dopisnik ne zadnjih in ne nobenih prejšnjih člankov iz Mozirja v Vašem listu ter da jaz še sploh nikoli nisem v Vaš list dopisoval in tudi nisem z istimi v prav nobeni zvezi ter bom proti razširjevalcem teh lažljivih vesti postopal sodnijsko, tiste, pa kateri so že to vest razširjali, imenujem tukaj lažnjivce, ter izjavljam, da je pod mojo častjo, baviti se z podlostimi in jaz za take stvari nimam časa, ker najdem hvaležno polje le pri svoji trgovini, prizadetim pa priporočam obuditi kes in izprašanje vesti, pričemer povdajtam, da zamorcev nočem prati. Josip Kostanjšek trgovec v Mozirju.

(Potrjujemo v polnem obsegu gorenjo izjavo in pripomnimo, da nam gosp. Kostanjšek ni nikoli kaj dopisoval, ter ustrezamo radevoljno zahtevi, ker se zavedamo, da se ne smo nikomur goditi krivica.)
805 Uredništvo.

ZDRAVNIK DR. ZORAN JOŠT

ordinira

Žalec štev. 26 (Kodretova hiša).

Čevljarske potrebščine, špago, vrvi, pavolo in razno drobnarijo kupite najugodnejše pri Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 26.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, glavno zastopništvo v Mariboru

naznanja, da je premestila svojo pisarno iz Cafove ulice v Slovensko ulico 2, I. ndstr., telef. 171. 1—3 816

Prepričajte se!

Najceneje kupite razno špecerijsko blago kot riž, sladkor, mast, moko, kavo, slanino

ter razno drugo blago pri tvrdki

K. DOBLJEKAR, Maribor
Tattenbachova ulica št. 3
preje občinska prodajalna.

Posestvo na prodaj v lepi prijazni legi, obstoječe iz živ, travnikov in gosa se lahko reši 8 glav živine. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista. 1—2 798

Sprejme se mlado pridno dekle z dežele. Več pove uprava lista. 1—2 796

Sod 7 pol. se prodaja v Kam. niel pri Mariboru 20, Čape-1—2 795

Sprejme se v manufakturni in špecerijski stroki dobro izurjen **trgovski pomočnik in prodajalca**

ne pod 24. let stara, zmčna slovenskega in nemškega jezika za takoj, tvrdka Franc Iglič Ptuj. 800

Izgubil sem okrogel pečat s napisom: Martin Ravjak. Kdor ga ima, naj ga vrne. Pečat je neveljaven in se svati pred uporabo. Martin Ravjak. 821

Dva spretna majerja se s 1. novembrom t. l. sprejmeta pri Mariji Linainger, Maribor, Koroska ulica št. 1. 1—3 794

Otvoritev trgovine. Jaz vlijam cerj. oblištva, da sam otvorila trgovino s drvmi, premogom, s gašenim in s živim ognjem v lastni hiši v Mariboru, Koroska cesta št. 49. Marija Grlič. 789

9 letna deklica se da da svojo. Več pove uprava lista. 792

Dva sedarske pomočnika za izdelovanje nove posede se takoj sprejmeta. Jakob Kolarič, sodar pri Sv. Barbari pri Mariboru. 780

Vodna žaga v najem, za več let, leži na Gorenjskem blizu meje in postaje v dobrem stanju, stalca voda, 6 m padeč, turbina, venetianar (2 l'eta), okrogla žaga, okolica na trdem in mehkem lesu bogata. Do hiš pod „Eksport Italija“, poštno lešče, Celje. 1—2 804

Fant, kateri ima veselje do cerkvenih služb in je isto že opravljal, želi kje kopt nastopiti. Naslov v upravi lista.

Za hišnega gospodarja h kakih vdevi posestnic za deželi želi priti 80 letni mož iz kmetске hiše. Naslov: „M“ poštno lešče, Gornja Sv. Kaugeta. 810

Majer s 5 delavskimi močmi išče službe. Naslov: „Majer“, poštno lešče, Sv. Marijeta ob Pesnici. 809

Mlad organist in cerkvenik išče službe. Naslov: „52“ poštno lešče, Gornja Polskava. 807

Občina Sv. Ilj v Slov. gor. išče mesarja, ki bi imel mesnico v oblištvi hiši p. prej „Sudmarkef“. Pomudite do 10. oktobra na kupansko Sv. Ilj v Slov. goricah. 803

Razpis službe občinskega tajnika. — Občina Dol pri Hraustalku raspisuje s tem službe občinskega tajnika za takojšnji nastop. Stacovanje, kurjava in razsvetljavje presta, glode visokosti plaše naj se prošajniki sami izjavijo v tizadavni prosti. 1—2 804

Vabilo na občni sbor vinar-ske kadruga „Ljutomerčan“ r. s. s. o. s. za Ljutomerški in ormoški okraj pri Sv. Bal-fenku pri Središču, ki se vrši v nedeljo dne 8. oktobra 1922, ob 2. uri popo dne v hiši g. Matijana Rakusa v Obrežu pri Središču. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Sprememba sadružnih pravil v §§ 2, 18, 30, 34. 3. Volitev načel-nika. 4. Volitev nadzorstva. 5. Pred-logi in nasveti. 6. Slučajnosti.

Širite naše liste!

S E N O
slamo, drva ter premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke — kupuje in prodaja —
OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 57, telef. 88. 25—323

Izboljšana šmarnica za saditev v nogradov. Natančneje poja-vila daje Trsnica „Vrhanjak“ št. III pri Veleuju. 1—4 788

Zahvala.

Uboga šola pri Sv. Jurju v Slov. goricah se zahva-ljuje Anici Oman v Partinju za sporočenih 100 dinarjev, katere je založila neime-novana oseba zaradi raz-zaljivih besed. 801

Preklic.

Jaz Jurij Fras prekličem s tem besede, s katerimi sem žalil g. Pillingerja, lesnega nakupovalca, ker te besede niso resnične.

Fras Jurij, l. r. 797

Starozlato in srebrni denar,

ki ne kroži več v prometu, staro srebro in zlato kupuje po najvišjih dnevnih cenah 1—2 789

Avgust Wapper, urar in zlatar
Maribor, Stolna ulica št. 1.

Elektrotehnično podjetie
M. LEBEN, PTUJ
SLOVENSKI TRG 3.

Gradba elektrarn, električnih krajevnih omrežij in inštalacija v hiše in tovarne. Splošna popravila električnih strojev. — Tehnični nasveti in proračuni točna in kulantna postrežba, zmerne cene. 1—3 800

Gašpar Podsedenshek
Mozirje
umetni in valjčni mlin

je na novo predelan in opremljen z najboljšimi stroji. Izdelujem vse mlevske izdelke ter imam vedno v zalogi vse vrste najboljše moke. V veliki zalogi imam tudi pšenico in koruzo po najnižjih cenah.

Priporočam se slav. občinstvu za obilen obisk. — Z odličnim spoštovanjem

Gašpar Podsedenshek.

Kdor hoče za svoj težko prislužen denar

dobiti dobro blago, kakor: sukno, hlačevino, parhente, platno, odeje, predpasnike, srajce i. t. d. in po nizki ceni, naj kupuje v obče znani o-o-o manufakturni trgovini o-o-o

Srečko Pihlar
Maribor, Gosposka ulica 5.

Jožef Vimpolšek
poseljnik v Podsredi
dne 21. septembra t. l. Boguvdanu preminul.
Blagemu pokojniku, ki je bil občinski svetovalec in cerkveni ključar, a navdušen naš pristaš, svetila večna luč!
Somišljeniki, ohranite ga v trajnem spominu!
Podsreda, 23. septembra 1922.
Odbor krajevne Slovenske kmetске zveze.

Peter Novak
poseljnik, bivši deželni poslanec, član in odbornik raznih zastopov in društev
zvest in neomajen narodnjak ter neupogljiv borec za sveta naša prava, po dolgi in mučni bolezni dne 26. septembra t. l. v Slov. Bistrici mirno Boguvdanu preminul.
Buditelju narodne zavesti, dolgoletnemu voditelju naše stranke v bistriškem okraju, možu polnemu zvestobe in značajnosti trajen spomin!
Somišljenikom priporočamo očeta Petra v molitev.
Maribor, dne 27. septembra 1922.

sv. Janž na Dravskem polju. In ti, sv. Janž, nikakor ni najzadnji v deželi politikujočih omladincev, ki se s tovrstno trudijo udušiti klerikalno pošast, ki preti uničnemu samostojno glazen pri nas. Zares hud boj! Nedavno je neki samostojni hujskač šopiril pred neko gostilno cerkve, kakor puran, kadar kočijo vozi, čes, da klerikalci zver že poginja in v najkrajšem času bosta le še dva klerikalca. Šla pri nas. Pred kratkim pa je sklenil ta kočnjak, da bo dal nas šentjanske kmete pod kuratelo, Gospodarja pa bo zažgal, da ga ne bomo mogli več. Ta mogočni samostojni gospod znajo silno originalno biti in govorijo kot raztrgan dohtar. Kadar jih pa kaj vidi, takrat pa po ženski, pa kar s puško. Hočeš, nočeš, mora s hiše. Najbolj zoprni pa mu je gospod župnik, ob nedeljah med pridigo sloni za kakim vogalom zručajve, pogovarjajoč se s svojimi pajdaši o zmagi nad klerikalno pošastjo. Pa tudi kandidirati nameravajo ta mali gospod, da nas bodo lažje spravili pod kuratelo, ker imeli moč in oblast potem nad nami. Oho, prežgodaj, hitro se je izdal in razkril svoje nakane pretkani samostojni gospod! Mi, šentjanski kmetje nismo tako neumni in nekovidni, kot si misli gospod Fric, ki naj sebe dene pod kuratelo, morda bo bolj potrebno, v «Kmetijski list» pa si klobaso zavije. Pri volitvah pa mi pokažemo, da nas ne več deval pod kuratelo. Toliko za enkrat. Zdravo.

Laški okraj. Ljubljanska «Domovina» z dne 1. septembra št. 35 je prinesla dopis iz Šmarjete pri Rimskih Toplicah, kjer se napada bivši svetovni okrajnega zastopa in pa občin: Marija Gradec, Sv. Krištof in Loka, zakaj prispevajo za most čez Savinjo med Šmarjeto in Rimskimi Toplicami. «Domovina» hoče napraviti iz tega celo rahlo politično, ampak je le strogo lokalnega pomena. Resnica je ta, da so se trudili za popravo mosta možne različne stranke, pred vsem pa g. župnik Trop, kateri gotovo ni liberalec. Resnica je nadalje, da, ko se je vrstna skupna seja občinskih odborov občine Marija Gradec, za popravo mostu se posebno potegovala župan Sluga, marjagraški odbornik Gabršek, ki sta tudi klerikalca. Pa je, da je pri skupni seji dne 25. julija lansko leto nastal proti temu, da bi občine most prevzele, oziroma k temu prispevale ravnobinski odbornik Muršič, kateri gotovo ni klerikalca, saj je na svoji gostilni pustil nabiti svet za sokolsko slavnost v Laškem, ki je bil izvoljen peke «gospodarske stranke», ki je bila zmes nekaterih mlajših in njihovih samostojnih petoliznikov. Muršič je svojim nastopom proti mostu potegnul za seboj svoje priene in nekaj naših mostu odborov, kateri mosta ne razume. Zato pa, «Domovina», drži se tega, kar si napisala prvi strani. Le pomelajte pred svojim pragom, naučite se ljudje, da bodo imeli čut za napredek, potem pa se dajte nauke! Da se pa občine sedaj bojijo novih večjih trav, je umljivo, ker kmetjsko ljudstvo v časih sedanje in pa drugih neznošnjih bremen, kakor draginje, kajne v veliki meri krija sedanja vlada, težko plačuje več občinske doklade, pa najsi bodo kmetje te ali one stran izvzet pa naj bi bil šmarješki dopisnik «Domovine», ki gotovo kak drugi bolj dobičkanosni posel. Pripomniti je, da se nahaja kopalniški most čez Savinjo, ki je pa komur odprt samo ¼ ure nižje od lesenega tik kolodvora je, da se ni popravil most, ima seveda največ župna lev pri Sv. Marjeti in pa župnik, ki ima posestvo na drugi strani Savinje. Sicer pa dopisniku «Domovine» ne dovoliko za most, ker s pisanjem po časopisih se mostovi popravljajo, ampak za to, da napada našo stranko. Da smo mi krščanski kmetje pripravljeni mnogo storiti za bližnjega, smo že dokazali lansko leto, ko smo pomagali pri rešitvi pogorelcem na Ogrcih, med tem ko so nekateri imeli nasprotnih strank stali precej ob strani, saj je sam minister Pucelj pisal enemu pogorelcu, da je po Srbi bolj potrebno pomagati kot pa tukaj. Sicer pa, ako hoče dopisnik «Domovine» svoje misli v javnost poriniti, naj v kateri drugi list, katerega tudi kdo drugi bere, ne piše sam. — Klerikalni občinski odbornik občine Marija Gradec.

Blazevič:

Winska trgategv.

1. Določitev trgategv.

Kedaj se vrši trgategv, je odvisno od zrelosti grozdov, kraja, vremena in drugih zakonitih določil. Zato določujejo v nekaterih krajih občine rok trgategv.

Zrelost delimo v tri stopnje:

Popolna zrelost nastopi, kadar je grozdje zvitno, kadar je dobilo grozdje primerno stopnjo sladkorja iste sorte v toliki meri, da je večji del jabolčne kisline izgubil. Grozdje se je okuša prijetno in lastnosti iste sorte se razločujejo od druge. Zunanja značilna popolna zrelosti so: grozdni pecelj je pri rozgi enak in peceljni jagod so postali trdi. Jagode so iste po svoji sorti primerno barvo; bele so prozorne, v njih vidijo pečke, ter se rade odtirajo od pečk.

Gnilobe še ni ali pa malo, tudi malo odpadnih delov. Ta sorta grozdja se trga v polni zrelosti, ker bi pri pozni trgategvi trpela škoda, ker bi vsled slabega vremena grozdje zelo gnilo. Ta slučaj se prikaže pri grozdju, katere imajo debele jagode s tankimi lupinami, ki tekočino in malo sladkorja. To najdemo tudi pri zrelih modrih sortah, iz katerih pripravljamo klasto vino (šilher). V polni zrelosti se naj trga bela, belina, peček, ranfol, portugalska, kavčina, oranžna, graševina ali laški rizling v slabih letih) in drugo.

Ako gre za grozdje zlahtnih sort, katero lahko puščamo dalje časa na trsu t. j., katero ne gnije hitro, se pozneje; s tem se izboljša kakovost vina, ki bode boljše in ne izgubi več kisline. Grozdni in jagodni listi se še bolj oleseniijo, jagodni sok bode bolj tanjši, lupina (koža) bode tanjša ter se rada loči in se ne drže le rahlo peceljna. Na solnčni strani postane nekatero grozdje rjavkasto, kakor bi bilo opeče ali gnilo in deloma zgrbanih jagod se pomnoži število gnilih in deloma zgrbanih jagod se pomnoži po letniku in sorti.

To je zlahtna zrelost.

V tej stopnji zrelosti se priporoča trgategv le za zlahtno grozdje n. pr. mala graševina (rizling), mozlavce (šipon), traminec, beli burgundec, klevne (bela rdeča ali rulandec), muškati, deloma tudi silvanec.

V krajih z mokrim podnebjem, kjer so ob času zorenja grozdja megleni dnevi, se razvija na grozdju gliva, siva grozdana plesnoba (Botrytis cineria), ki povzroča sivo gnilobo. Je bilo grozdje v času sive gnilobe popolnoma zrelo, in gre za zlahtne, zelo sladke sorte, se izvrši sčasoma požlahtnenje jagodnega soka, ki se imenuje «zlahtna gniloba». Ta gliva pregrize najprej lupino jagode, jo napravi prhko in s tem se pomnoži hlapenje vodene tvarine v jagodah; na ta način postane njih sok gostejši. Lupina postane rjavkasta, dobi tudi male razpokline, razvija se mišjesiva plesnoba. Polagoma izraze «mycel» (glive) iz lupine, raste tudi v jagodi in spremeni tamkaj vsebino jagodnega soka. Ta gliva porabi sladkor, kislino, tudi dušikove snovi soka in sicer tako, da v razmerju k sladkorju izgine več kisline. Vsled hlapenja se sladkor, kakor kislina zgostita, jagode se zgrbančijo, postanejo sladkejšje, ne da bi se kislina neprijetno okušala.

Pravi aroma, kakor tudi barvna snov lupine se vsled gnilobe uniči. Mošt iz zlahtno gnilih grozdov daje vina s sladkim okusom; črno grozdje ne daje v tem slučaju črnine. Grozdje z zlahtno gnilobo dajo le naravno zlahtne sorte, gojijo pa se le v krajih, kjer se izguba množine vsled izpuhtenja povrne z visoko ceno vina. Tankosocne, velikojagodne sorte, ki imajo malo sladkorja, ne dajo nikdar zlahtne gnilobe, t. j. one ne zboljšajo vino v tem pomenu.

V slabih letih in legah, kjer ni grozdje popolnoma zrelo, ne zboljša siva gniloba nikdar zlahtne sorte, ampak daje le izgubo na množini in dobroti.

Pri vedno lepem vremenu se napravijo cebebe. V krajih z vedno suhim jenskim vremenom, se popolnoma zrelo grozdje zgrbančijo in predno zgnije, nastanejo suhe jagode, n. pr. na Španskem, v Italiji, na Grškem, v Mali Aziji. Tudi pri nas se vidi ta prikazen, n. pr. pri sorti šipon v ormoških in ljutomerskih vinogradih, pa tudi v Tokaju na Ogrskem; tudi muškati daje v suhi jeseni deloma cibebje.

Razloček med navadno zrelostjo grozdja in suhim jagodami poznajo n. pr. na Renu, deloma tudi pri nas pod imenom «zlahtne gnile cibebje», katere nastanejo, ako se zlahtno gnile jagode zgrbančijo.

Slednje so bolj ali manj prevlečene s sivo plesnobno glivo in izgledajo zelo nezadno. Vse jagode enega grozda ne začno v istem času gniti ali se grbančiti. Na enem in istem grozdu se nahajajo še celo zdrave jagode, druge začno gniti in tretje so že cibebje. Če se cibebje skrbno pobirajo, zmastijo in stisnejo, se dobi izredno fini izbir. Ta način trgategv se nikdar ne izplača, akoravno bi bila vinska cena še tako visoka, ker so prevelike izgube.

Izbir cibeb se izvrši izjemno v izvrstnih letih in pri veleposestnikih samo za to, da se pridobi dobro ime vinu, kleti ali celi okolici. V vinskih krajih s slavnim vinskim imenom se vzdigne tudi cena drugega vina, ter se s tem izguba pri izbiri zopet vrne.

Čas trgategv je odvisen od letine in od jesenskega vremena. Ako vsled letnega slabega vremena ni grozdje popolnoma dozorelo in je jesen vsled vremena nezanesljiva, se ne čaka s trgategvijo, ampak je dobro zgodaj trgati. Znatnega poboljšanja vina ni pričakovati, izgubi pa se mnogo vsled gnilobe. To gnilobo povzroči siva grozdana gniloba, katera pa v tem slučaju ni zlahtna, ampak navadna gniloba.

V dobrih letih in v topli suhi jeseni se čaka s trgategvijo, ker vsak dober vin prinese boljše kakovost vina.

V krajih, kjer ni posebno imenitnega vina t. j. od navadne trsne sorte, je trgategv rana, kakor hitro grozdje dozori. Takrat je najmanjša izguba in največji pridelek.

V nekaterih deželah, kakor v Nemčiji imajo predpise, ki se nanašajo na čas trgategv. Ta predpisi določuje varstvo grozdja v času zorenja, začetek in izpeljavo trgategv. V nekaterih krajih n. pr. v renski okolici se ti predpisi strogo izvajajo. Ta predpis se imenuje «ukaz trgategv», (Lese- oder Herbstzwang), ki veže marsikateremu posestniku roke, kar mu ni ljubo, pa v praktičnem oziru zelo dobro, ker se preprečuje tatvino grozdja, prerano trgategv in trgategv v mokrem vremenu.

S tem dobi vinski okraj dobro ime, ker se vine boljše in dražje plača. Ti predpisi se morejo le tam izvršiti, kjer je enotna trsna sorta in vse grozdje v istem času zrelo.

(Dalje prihodnjič.)

Franc Kramberger:

Orlovski zlet v Brno 1922.

(Konec.)

Celi dan so zborovala tudi razna katoliška društva: delavstvo, učitelji, starešine, duhovniki, zemljedelci, obrtniki, Orli dobrovoljci iz svetovne vojne, omladina itd.

Zvečer ob sedmi uri je bila v mestnem gledališču mednarodna telovadna akademija, pri kateri so se spet odlikovali Jugoslovani in Svcariji. V narodnem gledališču so predstavljali mahenovo tragedijo «Janošik», na več krajih v mestu in na zletišču je bil promenačni koncert. Ob 10. uri zvečer je bil po celem mestu spet svečan mir.

Torek 15. avgusta je bil dan narodnih noš. Zbrala se je množica teh iz vseh krajev Čehoslovaške. Pri obhodu predpoldne je nastopilo do 6000 narodnih noš, peš, na konjih in na vozovih. Lepe skupine v obhodu so bile: Južnomoravska, ki je predstavljala velikansko svatbo, slovenska svatba (na vozu), Hrvati in Bosanci v formaciji kola itd. Veliko po-

zornost posebno pri nas Jugoslovanih in drugih inozemcih so zjubale moške narodne noše izpod Tatre in vzhodno moravske z dolgimi (do 1 m) belimi petelinjimi peresi za klo-buki.

Ob 11h je bila na zletišču zopet sveta maša, pri kateri so, kakor v nedeljo, peli vsi udeleženci mašno pesem. Pogled na zletišče pri maši je bil veličasten. Množice so zasedle tribune, Orli in Orlice ter narodne noše so napolnili telovadišče; in vsa ta pisana množica mladine in starejših je spet manifestirala svoje prepričanje ter obnovila posvetitev od nedelje: Tvoji smo, Tvoji hočemo biti.

Po maši naj bi se razglasil uspeh mednarodnih tekem. Iz meni neznanega vzroka se je to prelozilo na popolnoma.

Popoldne je bil nastop narodnih noš. Na telovadišču so postavili slovaške kmečke hiše. Ob teh so razne skupine narodnih noš predstavljale narodne običaje: svatbe, pristno veselje, postavljanje mlaja, razne plese itd. Pred južno tribuno je posebna skupina predstavila srednjeveško tlačanstvo in osvoboditev tlačanstva po Jožefu II.

Ob 6h zvečer je bila telovadišče zaprto in dostop na tribune prepovedan.

Množice so se začele razhajati, gostje so se poslavljali. Ob 8h zvečer nas je prehitela huda nevihta z hudim vetrom in oblaki prahu in nato ploha dežja. — Kljub temu se je pri naši «kasarni» zbrala velikanska množica ljudi, ki nas je pri odhodu navdušeno pozdravljala in nas spremila na kolodvor. — Tu smo morali nad 1 uro čakati, da smo prišli na vlak. Slovo je bilo prirčno in za marsikateroga težko. Čehinje so nam poklonile cvetlice. Za slovo je marsikateri menjal čepico z bratom ali sestro, menjavali smo napise s surk, znake itd., nekateri so si celo obljubili, da se z istimi zopet najdejo na zletu v Jugoslaviji. — Ob 11h ponoči smo se odpeljali proti domu.

Pot domov je bila čisto drugačna, kot pot na izlet. Tistega pričakovanja polnega razpoloženja ni bilo v nas. Pač pa so bila srca in misli polni utisov in lepih slik, ki smo jih vzeli s seboj z zletnih dnevov. Slike, druga lepša od druge, vse pa take, da bi s svojo lepoto prevzele človeka, so se vrstile še enkrat v vsem svojem sijaju. Po ušesih nam je šumelo navdušeno pozdravljanje čehoslovaških bratov, melodije godb in vrvenje množice. In vse to, te slike, ti vtisi nam je ostalo do danes in nam bo ostalo za vedno v srcih in spominu.

Vozili smo se nazaj po isti poti ko tje. Na Dunaju smo stali od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne, si ogledali mesto in imeli priloiko spoznati tisto življenje dunajskih «midijonarjev». Kljub slabemu denarju je življenje tam v primeru z našim še vseeno precej po ceni. — Meni samemu se pa edina želja, videti sv. Štefana stolp in cerkev, le ni izpolnila.

Ob 2. uri v sredo smo se odpeljali proti domu. V Maribor smo prišli v četrtek ob 4. uri zjutraj.

Tako je minila za nas dosedaj največja manifestacija slovaškega katoliškega Orlovstva, tako so minili dnevi, ob katerih se je okrepilo v nas in v stotisočih množicah ljudstva naše katoliško versko prepričanje.

Da na koncu še omenim, kako stališče je zavzelo napram tej manifestaciji Orlovstva in katoličanstva nam neprijazno javno mnenje, naj omenim samo en slučaj.

List «Prava Lidu» je o orlovskih slavnostih v petek, dne 11. avgusta zapisal sledeče:

«Danes so preplavili klerikalci naše mesto s svojimi množicami. Ne bomo govorili o njih številu, opozoriti pa moramo na to, da vidimo v tej množici največ udeležencev iz krajev, kjer naša (socijalistična) organizacija najbolj živahno deluje, iz krajev, ki veljajo za trdnjave socialistov. Na vse zadnje, mi števila množice ne moremo zmanjšati, vendar ne bojimo se jih itd.»

V nam nasprotnem časopisju tudi ni manjkalo ostudnih in nesramnih napadov na nas. Nasprotniki so izdali celo razne brošure, kjer na najpogostejši način blatio Orlovstvo. Izdali so lepake in letake, kjer agitirajo proti Orlovstvu in katoličanstvu, na stotisoče so jih porazdelili ter poplavili z njimi vso Čehoslovaško, vendar uspeha niso imeli. Nazadnje so morali priznati: Katoličani so na pohodu, veliko jih je, mnogo več, kakor smo pričakovali.

Pondeljčke (14. avgusta) izdaje brnskih listov se bile polne samo poročil o orlovstvu. Dočim pa so naši listi pisali mirno, brez vsakega pretiravanja in nepotrebnega navduševanja o vseh slavnostih, so nasprotni listi besneli v onemogli jezi. — Kaj jim je pomagalo?

Orel je v Brnu pokazal, kaj je, kaj zamore in kaj hoče. Po tej poti bo šel naprej — k solncu, k svetlobi. Bog živi!

LIVARNA

za zvonove in kovine, poprej [1.2. 1918] DENZELA SINOVI, MARIBOR

Kopališka ulica 9, je zopet v obratu. — CERKVENE ZVONOVE. — Izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij i.t.d.) — UMETNA LIVARNA reliefi, cerkveni svetilniki. — Vsa oprema za žgalsce, kletarstva, pivovarne, opreme za plin in vodovod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravljalnica za brzgalne i. t. d. — Inž. J. & H. B. M.

Fotograf A. KIESER

Maribor, Gregorčičeva ulica št. 20 ob gornji Gosposki ulici

se priporoča pri porokah, primicijah, družinah in društvenih skupinah.

Stroškov se ne zaračuna, cene kakor v mestu.

— Največji in najstarejši atelje v mestu. —

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma do 5 1/2 %

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo, poroštvo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

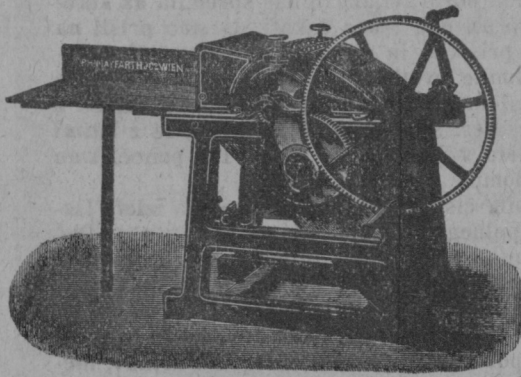
Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica številka 6, r. z. z. n. z.

obrestuje od Novoga leta naprej navadno vloge po

4 1/2 %

Tužnje in valje vloge pa po dogovoru.

Kdor si hoče oskrbeti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave kakor: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mlince, trijerje ali odbiralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne in grozdne mlince, stiskalnice, reporeznice, drobilne mlince za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične črpalke, Sackove pluge, k o silne stroje, dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnike in osipalnike, izborno pocinkane brzoparilnice v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne lonce in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne zaupno na znano domačo tvrdo

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti glav. kol.

Laneno seme

vosek, suhe gobe, kumno, orehe, fižol, vseh vrst žita ter sploh vse deželne pridelke kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdo

J. Dečko, Celje, Glavni trg 10.

lik faine cerkve, (prej Milan Hočevar).

Vozniki, pozor!

Proti izvanredno dobremu plačilu se odda za prevažanje večja količina okroglega lesa. Vpraša se pri električni žagi

M. OBRAN, Maribor, Loška ul. 15.

Seno, slamo drva, premog,

žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

POZORI

Al. Gnišek, Maribor
Glavni trg številka 6, protaja

Iznate kmetice (Drahtelnsata) po K 560.—, afrik-štomle 3 delne po K 2150.—, impregulirane plaste za sa vozove mlatilnice, konje kvadratmeter po K 280.—, vrvi za svonore, studence, sivo in perile, vsaka debelost in dolžnost kg K 120.—, 140.—, štrange za konoje par K 44.— do K 90.—, usde navadne in pletene po K 80.— in K 86.—, zaloga kladivine, žmet rikasti, platna, racmošlina, plavotiska, lincerdruk, saghlače, spodnje kladje, arajce vsake vrste, predpasnike in klota in plavotiska, obleke za dekleta, moške predpasnike, robe, slavnjace po najnižji cenah. 5-5 686

Kupim orehova debla

popolnoma zdrava, ravna, samo malo grčasta od 25 cm premera in 2 m dolžine naprej. Poudbe na P. Higersperger, Celje, Gregorčičeva ulica 5. 2-2 776

Kdo posodi 125.000 dinarjev vojnemu invalidu na dobro leto mlina na deželi, na prometnem kraju. Ker najno potrebujem denarne pomoči, sprejemam s tem kapitalom tudi družabnika za dobo več let po dogovoru, ali na posojilo s 16% mesečnimi obrestmi in s'cer za varstvo mlina. Ponudbe za upravo lista pod „Sigurnost 772“ 2-4 772

Sprejme se deček sil deblca od 10 do 14 let za svojega na kmetih. Naslov pona upravištvo. 2-2 776

Žagovodja

za žago s v deno turbine, polno-jarmernikom in krošno žago zasnostljiv in trosen se liče. Stauvanje in kurivo preste, vrt in pel orala polja na raspeloge. Ponudbe s sahteve plače in s propi pričeval naj se pošljejo na Građinske oskrbnišče Bežanji, p. Radna. 2-2 778

MAK

se najboljšo proda na Glavnem trgu v Mariboru

Matija Lahu

3-3 na stojnici. 722

Turbino kompletno s transmisijskim jermenom vred in 115 m železnih cevi za 40-60 l vode v sekundi okoli 80 m vodnega padca, 84 konjskih sil se ogleda in prodaja. Lampret, Brestna. 2-2 774

Vodni mlin se liče v stalni rodi s nekoliko zemlje. — Pismono ponudbe pod „Mlinar št. 758“ na upravo tega lista. 2-3 768

Voz srednje teže, trpežen, dvovrpežen se po ceni prodaja. Kupi se lahko za rabljen case-probea voz. Naslov v upravištvo, ali gestilna Lah, Novavas pri Mariboru. 2-2 788

Izboljšana šmarnica.

Ođdalo se bo koncem oktobra par tiseč romadov bele selektionirane šmarnice pod imenom Noah D 22. Prednosti pred navadno šmarnico se: volike vedje in sedanjše grodnje, vedja redovitnost in boljše vino. Jamstvo za dobo 12 let. Ta vrsta se bo raspelala izključno v jeseni po ceni K 3.— za I. kakovost in K 2.— za II. Spomladi bo na raspeloge tudi navadna šmarnica po zdano nižji ceni. Eco tretjino se plača v naprej, drugo pa na račun ali povestje. Trgovca „Vrbanjak“, št. 117 pri Velenju. Letos napravljene vinogradi bodo prišli za 100%, ceneje, kot drago leto. Šmarnice se lahko sadit na jarko in pozneje progroba. 746 2-3

PODRUŽN. JUGOSLOV. MATICE V PTUJU

PRIPOROČA SLEDEČE NARODNE TVRDKE

Specerija:

Kreft Hinko, Srbski trg; Petrovič Ljudevit, Cankarjeva ulica; Senčar Alojzij, Prešernova ulica; Tušek Ciril, Prešernova ulica; Vaupotič Anton, Slomškova ulica; Sorko Josip, Breg pri Ptuj.

Galanterija in čevljarske potrebščine:

Snoj in Urbančič, Krekova ulica. Usnje in čevljarske potrebščine: Brata Vošnjak, Slomškova ulica; Zavernik Jakob, Cankarjeva ulica 1.

Manufaktura:

Brenčič Alojzij, Panonska ulica; Fauland Josip, Panonska ulica; Havelka Rudolf, Slomškova ulica; Lenart Franc, Srbski trg; Mahorič Anton, Krempljeva ulica; Muršec & Kostanjevec, Slov. trg 13;

Steklo, porcelan, šipe:

Kraigher Avgust, Slovenski trg 1.

Veletrgovina vina in šampanjca:

Čuček Franc.

Deželni pridelki:

Brnčič Vinko, Ljutomerska cesta; Mahorič Franc, Vseh svetih ulica;

Veletrgovina vina:

«Vinarija».

Železnina:

Brenčič Anton, Krempljeva ulica;

Trgovina z lesom:

Kravina Franc, Ormoška cesta.

Pletenina, drobnarija, konfekcija in krojaške potrebščine:

Vrabl Martin, Panonska ulica;

Pivovarna:

Delniško pivo, zastop. Franc Zorčič.

Galanterija, drobnarija in šolske potrebščine:

Peteršič I. N. Slomškova ulica.

Stavbeni material:

Treo & Macun, Ormoška cesta.

OKOLIČANI IN MEŠČANI, KUPUJTE PRI TEH TVRDKAH!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru. 581

Začasno: Koroška cesta 1/1 — Telefon 311 — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Bjakovc, Sarajevu, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost s Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.